

Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Junij 2021

Letnik 6, številka 4

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z Janezom Javorskim

stran 3-5

Knjižnica Litija

stran 7

**Poletna muzejska noč na gradu
Bogenšperk**

stran 15

Florjanova nedelja

stran 20

ISSN 2463-8579

Dragi občani, drage občanke!

Občina Šmartno pri Litiji

Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00

Uradne ure župana so po dogovoru,
zaželeno je predhodna najava na
telefonsko številko 01 896 27 70.

**Glasilo občine Šmartno pri Litiji
Krajevne novice**

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla julija 2021, pričakujemo najkasneje do ponedeljka, 28. 6. 2021, na elektronski naslov uredništva: krajevenovince@bogensperk.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogensperk

Odgovorni urednik:

dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:

Katarina Kragelj, Domen Merzel,
Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:

Janoš Železnik

Naslovna fotografija:

Mandala

Foto:

Janez Javorski

Prelom in priprava za tisk:

Biroservis – Mlakar Gorazd s. p.,
Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

[https://obcina.smartno.si/
mediji/krajevne-novice/](https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/)

Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

»Danes so dovoljene sanje, jutri je nov dan!«
Obrabljen citat Kučanovega govora, ki sem ga tudi sam že večkrat uporabil, a je večer in vedno aktualen. Zato sanjajmo o enotnosti in spravi, ki ju bomo še kako potrebovali, če bomo hoteli, da naša ljuba država v teh preizkušnjah, ki so in nas še čakajo, najde varen pristan. Sanjajmo o enotnosti, ki smo jo zmogli na plebiscitu, ko smo skoraj v en glas, ne glede na zgodovino, ne glede na politično prepričanje ali akademsko stališče ali starost, podprli idejo o samostojni državi in demokratičnosti.

Danes se vsak dan zbudimo v politični dolini šentflorjanski v kateri »naši / vaši« že skoraj skrajno satirično iščejo pohujšanje, oziroma komu pripisati različne krivde. A biti general po bitki, je najlažje.

Prihajajo časi, ko moramo zares stopiti skupaj ne glede na vse in se skupaj enotno zavzemati za tiste vrednote, ki tlijo na pogorišču. Vse to da bodo v naši državi lahko živeli tudi naši vnuki, pravnuki ter njihovi potomci. Zavzemati se moramo za stabilno gospodarstvo in politično ravnovesje. Zato se bom, ne glede na sanje in kaj bo jutri, kot Šmarčan, z vami še naprej zavzemal za ta boljši jutri.

Vsem Nam želim lepo praznovanje dneva

Rajko Meserko, župan občine Šmartno pri Litiji

državnosti, ki naj bo v duhu Prešerna »edinnost, sreča sprava k nam naj nazaj se vrnejo!«
Srečno!

Rajko Meserko, župan

SLOVENIJI ZA ROJSTNI DAN

Osrednja slovesnost ob dnevu
državnosti v občini Šmartno pri Litiji

Občina Šmartno pri Litiji ob obletnici slovenske
samostojnosti vabi na osrednjo slovesnost ob dnevu državnosti

v četrtek, 24. junija 2021, ob 20. uri,
na Stareto v Šmartno pri Litiji.

Slavnostna govornica:

Ljudmila Novak,
poslanka Evropskega parlamenta

Slovenska bakla na poti od Raven na Koroškem do Tokia tudi v Šmartnem pri Litiji

Avtorica članka: mag. Karmen Sadar, Občina Šmartno pri Litiji

Slovenska bakla je pot začela na Ravnah na Koroškem v četrtek, 22. aprila 2021, in jo bo zaključila 23. julija 2021 z vrnitvijo na Koroško. Na svoji poti bo obiskala vseh 212 slovenskih občin, obiskala pa bo tudi naše rojake v zamejstvu. Namen potovanja bakle je povezovati ljudi, prebujati jekleno voljo in navdihovati slovensko olimpijsko reprezentanco v Tokiu 2020 za osvajanje vrhunskih dosežkov na 32. olimpijskih igrah nove dobe.

Prva jutranja postaja v soboto, 8. 5. 2021, je bila atletska steza ob OŠ Šmartno pri Litiji, kjer je baklo pričakala skupina domačinov. Zbrane je najprej nagovoril župan Rajko Meserko, ki je skupaj s podžupanom Janezom Tomažičem in nagrajencem SKB banke

Maticem Muljavcem odtekel prvi krog. Župan je baklo predal mladim rokometašem RD Šmartno99, za njimi pa so baklo ponesli še člani Taekwondo kluba Šmartno - Litija, plezalci Društva prosti čas Šmartno, učiteljice in vzgojiteljice OŠ Šmartno pri Litiji in Vrtca Cici-ban, ekipa Šole zdravja ter tekači društva ŠILT, ki so v svojo družbo povabili tudi športnika invalida.

Vse udeležence dogodka sta ponesla olimpijski duh in skupna misel, da je z jekleno voljo mogoče premagati še tako visoke ovire in da je šport upanje, ki nas povezuje in dokazuje, da zmoremo.

Avtor fotografij je uradni fotograf dogodka, Aleš Fevžar.

Sprehod po Javorski energijski in učni poti

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

Spomladi je narava še posebej lepa in kar vabi na sprehod. Naši gozdovi so po dolgem in počez prepredeni s sprehajalnimi potmi, nekatere so obiskane bolj, druge manj. Zlasti zanimiva je lahko učna pot, na kateri se lahko človek ne le naužije svežega zraka, temveč spozna ob njej rastoče rastlinstvo. Pred desetletji je bila urejena v nekdanjem grajskem parku na Slatni, a je zaradi nevdzdrževanja popolnoma propadla. Že nekaj let jo uspešno nadomešča Javorska energijska in učna pot, o kateri bo spregovoril njen

ustanovitelj in skrbnik, g. Janez Končina, bolj znan kot Janez Javorski.

Gospod Janez, hvala, ker ste si vzeli čas za pogovor z nami. Naj omenim, da ste že od samega nastanka našega časopisa eden najzvestejših piscev prispevkov. V njih poročate o vašem zeliščarskem delu in dogajanju na Javorski energijski in učni poti, tokrat pa boste imeli možnost našim bralkam in bralcem vaša prizadevanja še podrobneje predstaviti. Pojdiva kar od začetka. Mnogi vas verjetno še ne poznajo prav dobro, zato bi vas prosil, če se lahko predstavite.

Po duši sem športnik. Sem mestni otrok iz Ljubljane, kjer je bilo veliko možnosti za ukvarjanje z različnimi športnimi panogami. Poskusil sem se v nogometu, rokometu, ragbiju in še marsičem, a se našel v športu, dviganju uteži, pri katerem je vse odvisno od tebe. Jaz in železje, ki ga je potrebno pravilno dvigniti. Nihče te ne poriva, vleče, udarja in podobno. Osvojil sem več kot deset državnih naslovov v Sloveniji v dviganju uteži in triatlonu moči. Največji uspeh pa

sem dosegel s četrtnim mestom na svetovnem prvenstvu v Bratislavi, v disciplini potisk s klopi ali benč.

Po aktivnem ukvarjanju s športom sem postal predsednik nacionalne panožne zveze, mednarodni sodnik, predstavnik v OKS ter bil predsednik dvigalcev uteži Olimpije, s katerimi sem osvojil vse, kar se je dalo, v Sloveniji. Kot vrh je zame pomenilo, da sem uspel s pomočjo mesta Ljubljana preseliti dvigalce uteži v nove primerne prostore za dviganje uteži. Tu se je moja funkcionska pot pri Olimpiji zaključila, saj se je izpolnila

želja šestnajstletnika, da Olimpija pride do primernih prostorov za ta šport. Prostor, v katerih smo trenirali, so bili povsem neprimerni. Pri mojih trinajstih letih sta se starša preselila na manjšo kmetijo v Javorju. Obiskoval sem ju, ko ni bilo tekmovanj konec tedna, in poletne ter zimske počitnice preživel pri njiju. Zanimivi časi so bili takrat, ko še ni bilo elektrike, v vasi le enofazna. Kmalu je zasvetila tudi pri nas. To obdobje je bilo čudovito. Kosili smo seno, spravljali seno in zapeli kakšno podoknico. Poskusil sem z aktivnim kmetovanjem, ovčerejo, a časi niso bili pravi za takšen podvig. Služba v Ljubljani in Javorje kot vikend, kjer sem se super počutil, je bila dobitna kombinacija. K staršema sem hodil peš iz Litije, če sem ujel avtobus iz Šmartnega. Mislim, da so mi ti pohodi, včasih teki in delo na kmetiji pomagali na uspešni športni poti. V tistih časih sem pomagal tudi po drugih kmetijah, saj se pridne roke zmeraj potrebujejo.

Ukvarjanje z zdravilnimi rastlinami je bilo pred desetletji tik pred zamrtjem, danes pa je znova v vzponu. Kdaj se je v vas prebudilo zanimanje za zelišča in kdaj ste se odločili, da bi se lahko temu bolj posvetili?

Kot sem že omenil, me je v mladih letih zanimal šport, zelišča me takrat še niso zanimala. Da imajo zelišča zdravilno moč, sem prvič spoznal ob hudo bolnem sinu, ki se je z nasveti, ki nam jih je dal izkušen zeliščar z obale, pozdravil.

Preteklo je dvajset let po tem – ko sem na vikendu bral knjigo, me je zmotila naključna obiskovalka javorskih pašnikov, ki me je prosila, če lahko nabere tavžentrožce. Pokaže mi jih in mi pove, da le redko kje še rastejo, ker jih, preden zrastejo, pokosijo in zaradi gnojenja travnikov uničijo. Začudil sem se, da pri meni raste tako žlahtna rožica, ki sem jo imel za sicer lep plevel. Šel sem v knjižnico po knjige o zdravilnih rastlinah in ugotovil, da je moj travnik zakladnica zdravja. Prebral sem veliko knjig, ne teh sodobnih

Gongi na Javorski energijski in učni poti

z lepo fotografijo in prilepi, se učil od prijateljice, na raznih delavnicah poslušal že izkušene zeliščarje, znanje nadgrajeval na tečajih in šolanju v Naklem. Vedno bolj me je začelo zanimati vse v zvezi z zdravilnimi rastlinami. Počasi je raslo znanje, ki ga nadgrajujem.

Znanje in veščine se pridobivajo počasi. Se morda še spominjate, kateri pripravek ste najprej pripravili sami?

Tavžentrožca v sadjevcu in Javorska čajna mešanica. Sedaj izdelujem preko sedemdeset tinktur, skoraj dvajset zeliščnih mazil, različna olja in seveda zeliščne žganjice.

Danes se ukvarjate z izdelavo številnih zeliščnih izdelkov, kot so tinkture, mazila ipd. Ste recepte za njihovo pripravo črpali od naših babic ali ste tudi sami raziskovali zdravilne učinkovine rastlin?

Mnogo znanja je od babic in iz knjig. Parazitko je eden od mojih otrok in ga ne izdeluje nihče v Sloveniji razen mene. Pa še nekaj tinktur so moji unikati. Ponosen sem, da imajo vse tinkture Certifikat kakovosti Srca Slovenije, kar potrjuje moje kvalitetno

delo. Tudi večina ostalih izdelkov je certificanih. Vsi proizvodi so izdelani in zelišča nabrana na Javorski energijski in učni poti na ekokmetiji. To pomeni, da nisem samo bral knjig o zeliščih, temveč zelišča tudi poskušal in mešal ter s tem spoznaval njihove medsebojne učinke. Več o mojih izdelkih si lahko preberete na <http://janezjavorski.si/>.

Pogovoriva se še o Javorski energijski in učni poti, na kateri rastejo zeli, iz katerih delate razne izdelke. Kdaj se je porodila ideja o njeni ustanovitvi?

Javorska energijska in učna pot je nastala povsem spontano. Vedno so me zanimali intuicija, ezoterika, zemeljske in druge energije, geomantija, davna ljudstva in njihove kulture itd. S somišljeniki smo iz kamnov iz bližnjega potoka postavili našo prvo stvaritev. Jaz ji pravim mandala, čeprav bi bilo primernejše spirala, polž, neskončnost, na mestu, kjer smo čutili močne pozitivne zemeljske energije. Dobrih sedemnajst let je od tega. Tam smo se družili in počasi, počasi, ko smo na še drugih mestih ugotavljali pozitivne energije, je prišla ideja, da jih povežemo z urejeno potjo.

Najprej smo razmišljali, da bi bila to zaprta pot, a smo sčasoma dojeli, da imamo neverjetno srečo, da se družimo v čudoviti naravi ob pozitivnih energijah. Prijavili smo se na razpis LAS in delno dobili sredstva za izpolnitev želja. Vsi kamni na poti so iz Kamniške Bistrice, več tisočkrat obrnjeni v reki in nosijo vsak posebej svojo zgodbo. Že ta projekt kamni, kot ga imenujem, je trajal leta.

Vse točke smo dali izmeriti strokovnjakom, ki so le potrdili naša dognanja.

Ste bili na začetku morda skeptični, da bi se takšna pridobitev težko obdržala v relativno odmaknjeni hribovski vasi?

Nikoli nisem bil skeptičen glede poti, saj sem jo delal in uporabljal z užitkom in jo še. Ravno zaradi odmaknjenosti je ta del ostal neokrnjen z biotsko raznolikostjo, ki jo z vsakim letom povečujemo. Bistvo je, da smo vse to počeli predvsem za nas in

Dan sivke

smo ponudili ogleda mnogo kasneje, ko smo želeli, da tudi drugi užijejo, kar mi že dolga leta uživamo.

Nam lahko поблиže predstavite pot? Kaj lahko obiskovalec na njej vidi in doživi?

Javorska energijska in učna pot je dolga dobrih 1288 m. Krožno pot pričnemo ob manjšem parkirišču, kjer je označevalna tabla celotne poti in energijskih točk. Pot nas vodi ob več kot sto metrov dolgi zeliščni gredi in različnih drevesnih vrstah. Med njimi je tudi sibirski cedra, prinesena iz Sibirije. Pod stoletno drobnico je točka, ki jo izredno cenijo tisti, ki imajo težave z ledvicami. Ob vseh energijskih točkah so klopi in označevalne table, ki v dveh jezikih pojasnijo, kaj se tam dogaja. Od tu se spustimo do osmice, mesta, kjer se umirjamo in pomirimo, če smo v stresu. Nadaljujemo mimo rastlin keltskega horoskopa do izvira žive vode. Ob izviru je manjši bajer. Po krožni poti se dvignemo do srca v srcu Slovenije. Tu so prikazane rastline, ki koristijo našemu srcu in ožilju. To ni energijska točka. Nadaljujemo do Mandale, pa Triqetre – troedinosti (vse v tem svetu je v troedinosti, zaključenem krogu, recimo mati, oče, otrok). Javorski energijski kamen je mesto, ki koristi našim notranjim organom. Objamemo ga in začutimo toplino. Sprehajamo se med zeliščnimi vrtički in nasadom sivke. Pričaka nas Keltska hiša, po kateri se sprehajamo in intuicija nas popelje v tisto sobo, ki jo takrat potrebujemo. Na poti do parkirišča lahko vstopimo v Trgovin'co, v kateri so razstavljeni naši izdelki, ki se jih lahko tudi kupi.

Dan sivke (2014)

Ali zanjo skrbite sami ali imate pri tem pomoč kakšnega društva ali sovaščanov? Si jo želite v prihodnosti morda še povečati?

Na Javorski energijski in učni poti zelo veliko postoriva s prijateljico, občasno pomagajo tudi člani društva. Že nekaj let uporabljamo za različna dela osebe, ki so napotene iz probacije in jih vzgajam ter učim.

Javorska energijska in učna pot se odlično vključuje v lokalno turistično ponudbo. Koliko ljudi jo letno obiše in kakšen obisk si želite v prihodnosti?

Vsako leto imamo več obiskovalcev, zato razmišljamo o omejitvi obiska. Javorska energijska in učna pot ne bo množična, ker

bi s tem izgubila smisel, zakaj je bila ustvarjena. Kot so zemeljske energije različne in različno močne, tudi ljudje nosimo svoj odtis, ki je lahko negativen in lahko drugim uniči prijetno doživetje.

Nam lahko za konec še zaupate, kakšne načrte imate z vašo dejavnostjo?

Trenutno je projekt v izvajanju Javorsko jezero, razmišljamo še o umetnem slapu, pod katerim se boš lahko osvežil, in mogoče še kakšno novo mazilo ali tinktura.

Gospod Janez, najlepša hvala za zanimiv in poučen klepet. V imenu uredništva vam želim vse dobro tudi v prihodnje.

Kliše klub

Avtorica članka: Erika Horvat

Rahljanje omejitve je prižgalo zeleno luč študentskim klubom in nam ponovno omogočilo delovanje na uradnih urah Klišejca. Z vami smo zopet ponedeljek, sredo in petek od 16.00 do 20.00, še vedno pa se lahko na nas obrnete tudi v dopoldanskem času.

Klišejev majski program smo otvorili prvo soboto v mesecu, 8. 5., z dogodkom **Menjalnica potaknjencev**. V času korone, ko smo naše seje preselili v online prostor, smo aktivisti med seboj opažali, kakšne lepe rastline nam krasijo sobe, in tako prišli na idejo enodnevne izmenjevalnice potaknjencev sobnih rastlin, ker vemo, da že ena sama rastlina poleg izboljševanja zraka v zaprtih prostorih poživi prostor in blagodejno vpliva na počutje. Tako so na naš dogodek udeleženci prinesli razne sobne rastline, ki jih imajo v izobilju, in v zameno v nov dom odnesli rastline drugih udeležencev.

Takoj naslednji dan, v nedeljo, 9. 5., pa smo se pridružili svetovnemu teku **Wings for Life World Run**. Tek, ki že 8. leto zapored družijo več tisoč ljudi po celem svetu, ki jih

vodi skupen cilj – teči za tiste, ki tega ne morejo in tako pomagati pri iskanju zdravila za poškodbo hrbtenjače. Kliše in njegova ljubiteljska tekaška skupina **RUN4FUN** sta se odločila, da se akciji pridružita ter financirata nakup startnin, ki je 100 % namenjena za iskanje zdravila za poškodbo hrbtenjače.

Klišejeva tekaška skupina **RUN4FUN** je ponovno v akciji in teče večkrat tedensko, po dogovoru v okolici Litije in Šmartna. Če si želiš družbe pri teku ali motivacije za začetek, nam piši na FB, Instagram ali pa se prijavi na uradnih urah in dodali te bomo v zaprto skupino, kjer se dogovarjamo za termine. Udeležba je brezplačna!

Ob koncu meseca, v četrtek, 27. 5., smo

se študenti zbrali na prav posebni ediciji Škisove tržnice – **Dobrodela Škisova tržnica**. Škisova tržnica je edinstven dogodek, ki združuje mlade iz celotne Slovenije, bistvo in začetek Škisove tržnice pa predstavljajo študentski klubi. Namesto stojnic, ki so v dnevnem dogajanju zabavale obiskovalce v preteklih letih, so letos študentski klubi po Sloveniji organizirali mini Škisove tržnice in skupinske ogledne prenosa koncerta. Da pa je domove gledalcev napolnil duh Škisove tržnice, so poskrbeli Koala Voice, MRFY, Tomi M. in Bojan Cvjetičanin. Z njihovo pomočjo in pomočjo Zveze ŠKIS pa je udeležencem uspelo doseči in preseči zastavljen cilj – zbranih 15.000 €. Skupaj s pomočjo javnosti, partnerjev in študentskih klubov je bilo zbranih 20.000 € za socialno ogrožene študente, ki pomoč najbolj potrebujejo. Sredstva bodo predana Fundaciji študentski tolar in naprej razdeljena med študente.

Takoj naslednji dan smo se Klišejevci podali na adrenalinsko izkušnjo v najhitrejših gokartih po novi progi T-2 Prokarting na Brniku, kjer smo izvedli prijateljsko tekmo in zmagovalca z najhitrejšim časom simbolično nagradili s pokalom. Naš adrenalinski podvig smo poimenovali kar **Klišejev karting dan**.

Za mesec junij pa načrtujemo nadaljevanje

je **Petkove lige** – našega neformalnega društva ob igranju družabnih iger, ki zopet poteka v živo vsak petek ob 19.00 na sedežu kluba. Svoj prihod najavite na klub.klise@gmail.com.

Nadaljujemo pa tudi z izvajanjem **Učne pomoči za OŠ/SŠ**, ki je za osnovnošolce in dijake iz lokalnega okolja brezplačna. Naši inštruktorji so na voljo za dodatno pomoč pri usvajanju znanja v tem obdobju. Kontaktiralo nas je že precej otrok in mladostnikov, ki so bodisi potrebovali dodatno razlago bodisi zgolj potrditev, pozitivno besedo in s tem samozavest, ki je potrebna za uspešno opravljanje šolskih obveznosti. Če tudi ti potrebuješ pomoč oziroma jo potrebuje vaš otrok, nam pišite na klub.klise@gmail.com.

A to še ni vse! Za naše člane smo pripravili **ново ugodnost – brezplačne vstopnice**

ce za plezanje v Športni dvorani Pungrt. Z junijem vsakemu članu ponujamo dve brezplačni vstopnici na mesec za plezanje na veliki plezalni steni, ki poteka vsako sredo ob 20.00. Vstopnice lahko prevzameš na sedežu kluba v času uradnih ur (PON, SRE in PET 16.00–20.00), potrebuješ le člansko izkaznico. Za dodatne informacije nam lahko pišeš na mail klub.klise@gmail.com.

In ker smo končno dočakali sprostitve ukrepov, ki dovoljujejo, da nekaj svojega časa namenimo tudi kulturi, bomo to poletje organizirali projekt **Kultura2go**, v katerem se bomo napotili v različne kulturne ustanove, kot so muzeji, galerije ... Prvi izlet bomo predvidoma izvedli konec junija, napotili se bomo v Park vojaške zgodovine Pivka. Za več podatkov o izvedbi projekta nam lahko sledite na naši Facebook strani <https://www.facebook.com/klise.klub>.

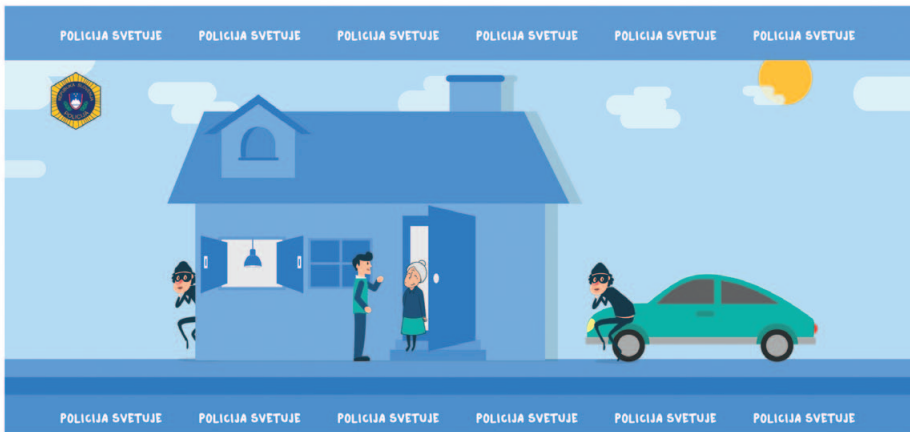
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
POLICIJA

Policisti opozarjamo na drzne tatvine v vaših domovih

Kako delujejo drzni tatovi?

- Žrtve so pogosto starejše osebe na osamljenih krajih, tatvine pa se največkrat zgodijo dopoldne.
- Tatovi delujejo v skupinah.
- Eden izmed tatov vas zamoti z različnimi pretvezami (sprašuje za pot; poižveduje, ali ste sami doma; pove, da je iz komunalnega ali telekomunikacijskega podjetja, elektro podjetja ipd. in da bo v okolici vašega doma napeljeval kable, kopal jarko; razlaga, da zbira staro železo; prosi za vodo ipd.) in poskuša zvabiti stran od doma.
- Drugi tatovi medtem vstopijo v vaš dom ter kradejo denar in vrednejše predmete.

Kako ukrepati, da ne postanete žrtev tatov?

- Bodite pozorni na sumljiva vozila in osebe v okolici svojega doma ter o tem obvestite policijo na telefonsko številko 113.
- Vedno zaklepajte vrata, zapirajte okna in doma ne hranite večjih vsot denarja.
- Neznancev ne spuščajte v svoj dom.
- Pogovor z njimi opravite na varni razdalji (skozi okno, z balkona ipd.).
- V pogovorih s sumljivimi osebami vzbudite prepričanje, da niste sami doma.
- Na pojav takšnih oseb opozorite sosede.
- Ko vas ni doma, imejte v hiši oziroma stanovanju prižgano luč in se dogovorite s sosedi, naj bodo pozorni tudi na vaš dom.

Kako ukrepati, če postanete žrtev tatov?

- Obvestite policijo na telefonsko številko 113.
- Zapomnite in zapišite si čim več podatkov o tatovih (opis zunanega videza, uporabljeno vozilo, smer odhoda ipd.).
- Do prihoda policistov ne hodite tam, kjer so se gibali tatovi, in ne premikajte predmetov, s katerimi so bili ti v stiku.

Iz dela RKS OZ Litija

Avtor članka: RKS OZ Litija

Razpis za letovanje otrok v letu 2021

Območno združenje Rdečega križa Litija vabi otroke, da počitnice preživijo v MPD Frankopan Punat na otoku Krku od 6. 7.–16. 7. 2021,

MZL RKS Debeli rtič od 1. 8.–8. 8. 2021.

Zdravstveno letovanje sofinancira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. ZZZS določa, da se zdravstvenega letovanja lahko udeležijo le tisti otroci in šolarji, ki imajo v medicinski dokumentaciji zapise o večkratni hospitalizaciji (dva in več zapisov v času od preteklega razpisa). Letovanje je subvencionirano za otroke z zdravstvenimi težavami in za otroke iz socialno ogroženih družin. Polna cena letovanja znaša 450,00 EUR. Prispevek na otroka se bo zmanjšal s sofinanciranjem ZZZS in Občine Litija.

Prijavnice za letovanje boste lahko dobili na šolah, v otroških ambulantah v Litiji, na sedežu RKS OZ Litija. V celoti in čitljivo izpolnjene prijavnice lahko otroci ali starši oddajo na RKS OZ Litija čim prej oziroma do zapolnitve prostih mest.

Rdeči križ Slovenije
Območno združenje Litija
Trg na Stavbah 1, 1270 Litija
Tel. št. 01 896 37 30, 051 443 600
E-mail: litija.ozrk@ozrks.si

Knjižnica Litija

Avtorici članka: Andreja Štuhec in Aleksandra Mavretič

TAČKOV FESTIVAL POTEKA DO 27. JUNIJA

Deseti Tačkov festival je drugačen, vendar ponuja nove izzive in doživetja. Pričel se je 1. junija, zaključil pa se bo konec meseca. Izobraževalne urice ob epizodah Radovednega Tačka so navduševale otroke iz vrtcev in prvih razredov osnovnih šol. Ogleдали so si jih v litijskem muzeju, knjižnici, kulturnem centru in glasbeni šoli. Skupinice je pozdravljali Taček, na nekaterih prizoriščih so se oglasili tudi živi kužki in tako pričarali pravo pasjo atmosfero. Do 27. junija v Knjižnici Litija pričakujemo likovne in fotografske izdelke Tačkovega natečaja z naslovom Taček je pogrešal prijatelje. Najboljše bomo nagradili, vse pa razstavili. Tačkov festival pa živi tudi na spletu: v spletni nagradni igri S Tačkom po mestu z uporabo aplikacije lovite zanimivosti, rešujete uganke in se pošteno razgibate – predvsem pa zabavate. Na spletu je dostopen tudi dogodek, posvečen spominu Naceta Simončiča. Več na spletnih straneh organizatorjev, ZKMŠ Litija in Knjižnice Litija.

DRUGA ŽENA: LITERARNO SREČANJE Z ALENKO IN KAMENKOM KESAR

Knjižnica Litija pred pričetkom poletja vabi na pogovorno srečanje z ustvarjalcema Alenko in Kamenkom Kesar. Osrednjo pozornost bomo namenili predstavitvi Alenkine zadnje knjige *Druga žena*, poklepetali in spoznali pa tudi druge zanimivosti iz njenega pisateljsko-zakonskega življenja. Alenka Kesar je kot Alenka Mirt Iskra skoraj 20 let vodila oddajo *Vizita na POP tv*, bila tudi njena urednica. Drugo, novo življenje je predstavila v novi knjigi, ki je velika uspešnica, predvsem med bralkami. To je njena druga knjiga, prva, *Čez mavrico*, je zbirka kolumn, v kateri je, takrat še žena zdravnika, predstavila svoj pogled na utrujenost zaposlene ženske, mame, na osamljenost zaradi moževih dežurstev in optimizma, ki veje iz ljudi, ki so doma iz Posavja. Dogodek bo v ponedeljek, 14. 6. 2021, ob 19. uri v dvorani Kulturnega centra Litija.

TRUBAR, KNJIGE IN ODPRTA VRATA V SVET BRANJA – BRATI INU OBSTATI

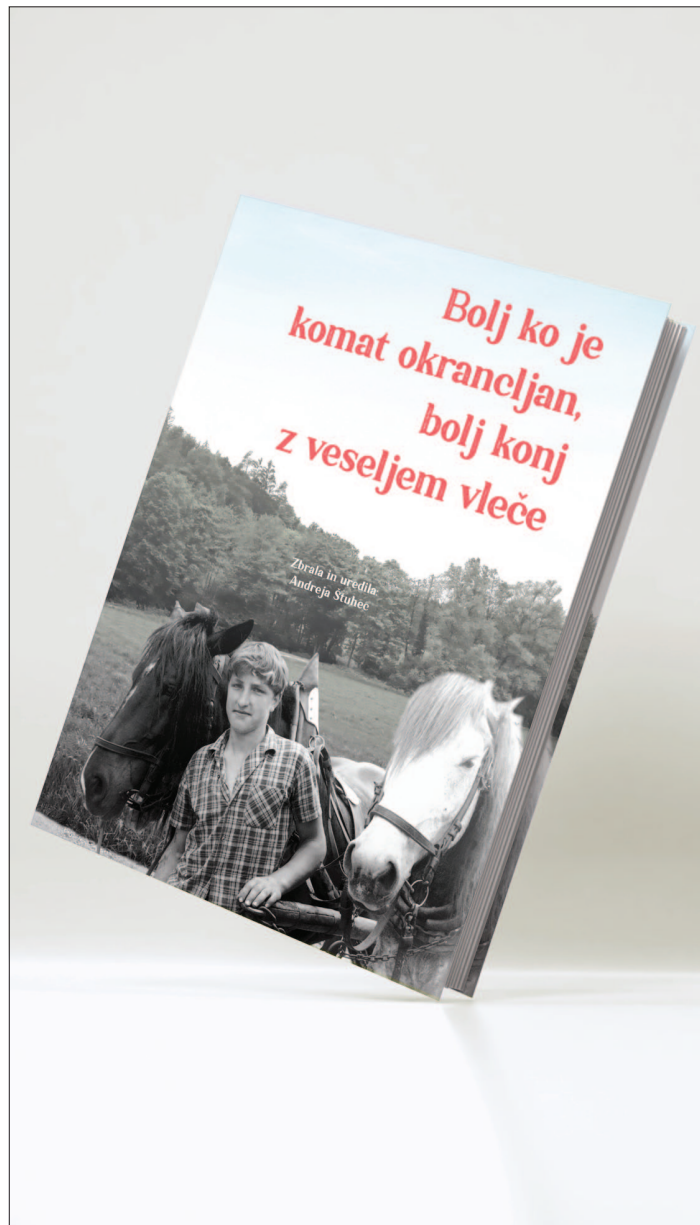
Oljna freska na opornem zidu pri litijski knjižnici, ki je nastajala v deževnem maju, nas nagovarja z veliko simbolike. Slika je delo Natalije Borišek, članice likovne skupine Lila. Knjige, ki jih je pred stoletji Primož Trubar Slovincem napisal v materinščini, vstopajo v naš moderni svet. Ali bomo brali ali ne – je naša odločitev. Simbolno odprta vrata so povabilo k branju, povezovanju, k širjenju obzorij. V knjigah je ves svet, knjižnica pa ponuja vstop in potovanje v te svetove – pristopite in berite.

V PISANO POLETJE OBLEČENI V BRALNE MAJICE

V šolskem letu 2020/21 bomo imeli okoli 1.300 mladih bralcev, ki bodo oblekli rdeče bralne majice in z njimi sporočali, da so osvojili bralno značko in da so oboroženi z dobrimi zgodbami pripravljeni osvajati nove zmage. Narisani motivi so delo Gabrijela Vrhovca, šaljive domislice o branju pa so vzniknile v glavah litijskih knjižničarjev. Od zaključnih skupin vrtcev, ko otroci berejo skupaj s svojimi starši, do 9. razredov osnovnih šol, ko smo ponosni na naše zlate bralce, ki so brali 9 let. Čestitamo vsem mladim bralcem, mentorjem in mentoricam – staršem pa se zahvaljujemo za spodbude!

FURMANI IN KONJI V NOVI KNJIGI KNJIŽNICE LITIJA

Ob Trubarjevem dnevu, 8. juniju, smo v Knjižnici Litija pričakali svojo novo knjigo, v kateri so zbrani spomini na furmane in delo s konji. Naslovili smo jo: **Bolj ko je komat okrancljan, bolj konj z veseljem vleče**. Sodelovali smo z 78 pripovedovalci, ki so odstrli

pogled na družinske zgodbe, ki so jih zaznamovali konji. Zaključen je pomemben domoznanski projekt, ki bo ohranil dediščino in spomine. **Knjigo bomo predstavili na gradu Bogenšperk v sredo, 14. julija 2021, ob 19. uri.**

POLETAVCI – POLETNI BRALCI

Letos bo projekt potekal desetič in sodelujočim slovenskim knjižnicam se je pridružila še 17., Knjižnica Josipa Vošnjaka iz Slovenske Bistrice. Knjižnica Litija v projektu Mestne knjižnice Ljubljana sodeluje od leta 2012. Tudi letos se bo branje začelo 10. 6., zaključilo pa 10. 9. Glavne nagrade tudi letos prispeva Hervis, za Poletavce bo to elektronski pikado. Knjižnica Litija je projekt izpeljala tudi v lanskem letu, z zaključno prireditvijo s teatrom Cizamo v dvorani KC Litija. Tudi letos vabimo k branju čim več Poletavcev in NajPoletavcev, zloženke bodo od junija dalje na voljo v naših knjižnicah in na spletu.

SRČNI BRALEC

23. aprila smo obeležili svetovni dan knjige. Hkrati pa je bil ta dan namenjen Srčnim bralcem in našim druženjem ob zaključku bralne značke. Žal je letos druženje odpadlo, smo pa pripravili spletni dogodek, na katerem je bibliotekarka Mateja Premk, ki bdi nad projektom, čestitala vsem srčnim bralcem za sodelovanje in se jim zahvalila. Osem sodelujočih je za nagrado prejelo knjigo Deborah Levy, *Mož*, ki je videl vse. Hvala vsem za sodelovanje in nasvidenje jeseni v novi sezoni bralne značke za odrasle.

Lilin vrtiljak

Avtorica članka: Aleksandra Krnc

Kot vedno, se v Lili veliko dogaja ...

- V sredo, 5. 5. 2021, se je začel 2. del tečaja fotografije z mobilnimi telefoni, ki ga v sodelovanju z JSKD OE Litija vodi mag. Zoran Poznič. Sledila bo ura tečaja s praktičnim delom na terenu.
- Oddana so bila dela za Zlato paletto pri ZLDS, in sicer za klasično slikarstvo in sodobno slikarstvo.
- V Trbovljah je v stari galeriji na ogled razstava del osnovne tehnike in grafike za Zlato paletto 2021.
- V delavnici smo spoznavali pastozno slikanje in mešane tehnike z dodajanjem granulato, gipsa in podobnih materialov.
- V juniju načrtujemo ex tempore na temo »Kako so včasih živeli ob reki Savi«.

Obvestila Društva diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Mihaela Amršek, predsednica Društva diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

IZLET V MOZIRSKI GAJ

V Mozirskem gaju

V Društvu diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji smo se prvič po dolgem premoru v ponedeljek, 10. 5. 2021, odpravili na izlet v Mozirski gaj. Ogledali smo si cvetoča polja tulipanov, mačeh, azalej in rododendromov različnih barv, se sprehodili po Začarani vasi in si ogledali ljubke vilinske hišice. Sprostili smo se ob žuborenju potočkov, posedeli na klopih pod krošnjami veličastnih dreves in uživali v lepem ambientu ob kavici. Po ogledu smo se odpravili na kosilo v Gostiče Gaj in nato še v bližnjo vrtinarjo Jožeta Skornška, kjer smo si tudi za domov kupili nekaj rožic.

G. Skornšek je znameniti vrtnar in »oče« Mozirskega gaja. V letih od 1975 do 1978 je na zamočvirjenem zemljišču z divjimi odlagališči in zaraslo gmajno nastal sodobno zasnovan naravni park. Takratni »Savinjski gaj«, zasajen z avtohtonimi drevesi, grmovnicami in številnimi cvetličnimi nasadi, je v štiridesetih letih postal mednarodno poznan park cvetja – Mozirski gaj.

Domov smo se odpravili zadovoljni, polni lepih misli, saj je bil za nami krasen sončen dan in lepo cvetoče doživetje.

EDUKATIVNO OKREVANJE V STRUNJANU – MAJ 2021

Ko so se zdravilišča ponovno odprla, smo bili med prvimi, ki smo odšli na edukativno okrevanje v Krkino zdravilišče v Strunjan. Čeprav nas ni bilo veliko, smo bili deležni vse pozornosti in varnosti glede covid-19. Vreme nam je bilo naklonjeno, prav tako tudi osebe v zdravilišču, ki je z nami izvajalo program edukativnega – izobraževalnega okrevanja.

Po dolgem premoru in izoliranosti naših članov je bilo okrevanje zelo dobrodošlo za psihofizično počutje, saj smo se naužili morskega zraka in morske vode (čeprav samo v toplih bazenih) ter obhvalili lepo slovensko obalo, občudovali lepote primorske pokrajine, večere pa zaključili prijetno utrujeni in sproščeni v družbi sočlanov.

POHODI

V maju smo ob četrtek že začeli s kratkimi pohodi. Odpravili smo se na Strešni vrh, na Moravško goro in Gabrovko. V juniju pa bomo nadaljevali z daljšimi pohodi.

JUNIJ		
17. 6. 2021	Okolica Bleda in jezera (avtobus), odhod ob 7.00, prijava en teden pred odhodom	Pohod vodi: Jože Pavli
24. 6. 2021	Čemšenik z okolico (avtobus), odhod ob 7.00, prijava en teden pred odhodom	Alojz Hauptman

JULIJ	
1. 7. 2021	Zaključni spomladanski pohod: Naj bo presenečenje (avtobus), odhod ob 7.00, prijava en teden pred odhodom

Vse naše programe bomo izvajali po priporočilih NIJZ. Pri dodatnih omejitvah, za katere upamo, da jih ne bo, vse aktivnosti odpadejo. Ne pozabite,

da v društvu zagotavljamo merilne aparate in merilne lističe ter lancete. Lahko nas predhodno pokličete, da vam pripravimo vse, kar potrebujete. V društvu smo vedno prisotni ob uradnih urah v ponedeljek in sredo od 8.00 do 11.00, dosegljivi smo na naših telefonih 031 777 153, 031 777 154, 01 898 15 84, ostale dni v tednu pa na mobilnem telefonu 031 777 154 in na elektronski pošti drustvo.dia.litija@siol.net.

Obiščete nas lahko tudi na našem Facebooku in prenovljeni spletni strani www.diabetiki-litija-smartno.com.

Zaradi plačila članarine (13,00 EUR) v trenutni situaciji ni nujno, da se zglasite v društvu, lahko jo nakažete tudi na TRR SI56 0311 0100 0021 983 ali po položnici, ki smo vam jo poslali (ne pozabite pripisati vašega priimka in imena, če nekdo drug nakazuje za vas).

Tradicionalno kresovanje in praznovanje dneva državnosti na Jančah 23. 6. 2021

Avtor članka: OO SLS Šmartno pri Litiji

Tradicionalno kresovanje na Jančah poteka že vse od leta 1991, tako bo tudi letos, ko samostojna slovenska država praznuje 30 let obstoja. Zamisel o obuditvi stare slovenske tradicije kresovanja ob poletnem sončevem obratu (solsticiji) se je porodila v vrstah ljubljanskega Demosa v času demokratičnega vrenja, od tedaj naprej neprekinjeno vsako leto poteka kresovanje s praznovanjem dneva državnosti pri Planinskem domu na Jančah, pred njim pa še maša za mir in domovino v tamkajšnji župnijski cerkvi.

Tako vas tudi letos vabimo na kresovanje s praznovanjem dneva državnosti na Jančah v sredo, 23. 6. 2021.

Ob 19. uri bo maša za mir in domovino v tamkajšnji cerkvi sv. Nikolaja, ki jo bo daroval arhidiakon dr. Andrej Marko Poznič,

nato nas bo na prizorišču kresovanja ob 20. uri nagovoril dr. Ernest Petrič. Na prireditvi nas bosta s svojim glasom razveseljevala Oto Pestner in Tina Gačnik – Tiana. Za prečudovit razgled na slovensko prestolnico, glasbo in gostinsko ponudbo bo poskrblje-

no. Prižiganje kresa se bo začelo ob mraku okrog 21.30.

Prisrčno vabljeni, da se nam pridružite na Jančah, ob praznovanju 30. obletnice samostojne slovenske države.

Novice iz društva upokojencev

Avtor članka: Boris Žužek

REKREACIJSKI POHODI

Društvo upokojencev Šmartno je sredi aprila začelo s ponovnimi rekreacijskimi pohodi v šmarsko okolico. Udeležba res ni množična, saj redno hodi šest pohodnikov. Društvo ponovno vabi vse člane, ki radi hodijo, da se nam pridružijo. Zdaj, ko je daljši dan, bomo na pohode hodili zjutraj ob 8. uri.

OGLED RUDNIKA SITARJEVEC

Na željo nekaterih članov smo v petek, 21. maja, organizirali obisk rudnika Sitarjevec. Bil nas je 20. Ob vhodu v rudnik, kjer smo dobili čelade, nas je sprejela prijazna vodička, ki nas je popeljala v rudnik. Ogled je trajal dobro uro, končal se je z rudarsko malico. Če bo med člani še zanimanje, bomo obisk ponovili. Za malico in ogled smo prispevali po 11,5 EUR.

30. maj obeležujemo kot svetovni dan multiple skleroze

Antonija Zupančič, predsednica Kamniško-zasavske podružnice

Multipla skleroza je bolezen, pri kateri imunski sistem napade centralni živčni sistem. Vzrok zanjo je neznan in je neozdravljiva kronična bolezen. Bolezen lahko vodi v invalidnost in je najpogostejša nevrolška bolezen med mladimi odraslimi, starimi od 20 do 40 let.

Glede na to, kateri deli živčevja so prizadeti, se lahko pojavijo različni bolezenski znaki. Simptomi so motnje vida, šibkost udov, utrudljivost, težave z ravnotežjem, spomi-

nom ali mokrenjem, odrevenelost, tresenje in mravljinčenje. Na svetu je okoli tri milijone bolnikov z multiplo sklerozo.

V Združenje multiple skleroze Slovenije je včlanjenih približno 2100 članov. Naša podružnica je Kamniško-zasavska z občinami Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Litija, Šmartno pri Litiji, Lukovica, Moravče, Dol pri Ljubljani, Trzin, Mengeš, Komenda, Kamnik in ima 171 članov.

Združenje preko podružnic izvaja različne socialne programe, organizira rehabilitacijo v zdraviliščih ali na domu. S tem so nam omogočeni boljša kvaliteta življenja, boljše psihofizično stanje ter posledično samostojnejše, neodvisno življenje.

Glede na številnost občin v podružnici se posamezni socialni programi izvajajo vsako leto v drugi občini. Zelo pomemben je program poverjeništv. Poverjeniki opravijo obisk pri članu s ciljem pomoči ali informacije članu.

Letošnja rdeča nit svetovnega dne multiple skleroze je zblíževanje: zblíževanje obolelih in njihovih svojcev, zblíževanje z okoljem, v katerem živijo, ter zblíževanje obolelih in zdravstvene stroke.

Spoštovane občanke in občani!

V dobrem letu dni sta se Vlada in Državni zbor Republike Slovenije večino časa ukvarjala z epidemijo in njenimi posledicami. Kljub epidemiji pa smo skušali uresničevati ključne cilje koalicijske pogodbe.

Več o dosežkih vlade pod vodstvom Janeza Janše in parlamenta:

Protikoronski paketi so zajeli vse državljanke Republike Slovenije

Doslej smo sprejeli osem protikoronskih paketov, ki so bili namenjeni pomoči prebivalstvu ter gospodarstvu. Slovenija je bila praktično edina država, ki je s PKP-ji naslovila vse. Protikoronski paketi so veliko pripomogli tudi k hitremu okrevanju Slovenije, in zato je država v pozitivnem smislu bistveno preseгла napovedi, ki so bile dane ob začetku epidemije. Takrat se je Sloveniji napovedoval padec BDP okrog povprečja Evropske unije – 7 odstotkov. Konec leta so napovedovali 120 tisoč brezposelnih in bistveno večji primanjkljaj v državni blagajni. Padec BDP-ja je danes pod povprečjem EU, brezposelnost tudi. Ob koncu leta je bil dejanski padec BDP-ja več kot 20 odstotkov nižji od napovedi, številke o brezposelnih pa kažejo, da smo pod 85 tisoč.

Bonitetne ocene so zgodovinsko visoke

V času vlade pod vodstvom Janeza Janše so bonitetne agencije ohranjale bonitetno oceno Republike Slovenije nespremenjeno, agencija Moody's je v začetku oktobra lani bonitetno oceno celo zvišala. Slovenija s tem dokazuje, da ostaja še naprej za tuje investitorje zaupanja vredna država. Razlogi za ugodne projekcije makroekonomskih kazalcev po navedbah agencij ležijo med drugim tudi v učinkovitih ukrepih vlade, zaradi katerih je bila zaustavitev gospodarstva relativno kratka, in v obsežnih podpornih programih, ki zmanjšujejo posledice epidemije na trgu dela in pomagajo vzdrževati financiranje gospodarstva.

Izboljšanje črpanja evropskih sredstev

Trenutna vlada je na področju črpanja evropskih sredstev v letu 2020 naredila velik korak naprej v primerjavi s preteklimi leti. Lani je bil namreč dosežen najvišji delež črpanja EU-sredstev finančne perspektive 2014–2020 glede na načrtovana sredstva, in sicer 90 %. Počrpanih je bilo 101,4 milijona EUR EU-sredstev od 112,5 milijona EUR načrtovanih. Samo na področju evropske kohezijske politike je ta delež znašal kar 93 %. V letu 2021 se bo trend črpanja EU sredstev še dodatno stopnjeval, saj načrtujemo kar dvakrat višjo realizacijo EU-sredstev oz. v višini 217,4 milijona EUR. Poleg tega je ekipa s predsednikom vlade

Janezom Janšo na čelu julija 2020 z Evropsko komisijo dosegla zgodovinski dogovor glede razpoložljivih evropskih sredstev do leta 2030. Za izvajanje večletnega finančnega okvira 2021–2027 je Slovenija izpogajala 432 milijonov evrov več, kot je bilo predvidenih leta 2018.

Dvig povprečnine slovenskim občinam

Vlada se zaveda pomembnosti lokalnih skupnosti, zato je aprila 2020 predlagala dvig višine povprečnine na znesek, ki je bil dogovorjen s koalicijsko pogodbo – s takratnih 589,11 evra na 623,96 evra. Tako so občine prejele kar 73 milijonov evrov več sredstev od načrtovanih. Septembra 2020 pa je bil podpisan Dogovor o višini povprečnine za proračunski leti 2021 in 2022, kar se je zgodilo šele tretjič v zadnjih 15 letih. Občine bodo v letu 2021 dobile 628,20 evra na prebivalca. Enak znesek je predviden za leto 2022, dokončno pa bo določen s proračunskimi dokumenti. Tako je vlada občinam v preteklem letu odmerila skoraj 40 evrov višjo povprečnino. Zato je Občina Litija na leto pridobila krepko preko pol milijona evrov več sredstev, ki bodo še kako prav prišla za mnoge investicije, ki se že odvijajo, in tiste, ki so planirane.

Povečana aktivnost slovenske diplomacije

Vladna ekipa, predvsem pa predsednik vlade Janez Janša in zunanji minister dr. Anže Logar, je okrepila strateško sodelovanje z zaveznicami. Zunanja politika je v tem mandatu sovpadala s skupno vizijo o samozavestni in aktivni zunanji politiki, ki si bo prizadevala krepiti zavezništva z vsemi državami v svetu, s katerimi Republika Slovenija deli vrednote in interese.

Izboljšanje položaja Slovenske vojske

Sprejet je bil Zakon o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021–2026, ki zagotavlja postopen, pregleden in stabilen vir financiranja najnujnejših investicij v oborožitev in opremo Slovenske vojske v skupni ocenjeni vrednosti 780 milijonov evrov v naslednjem šestletnem obdobju. Poleg tega se je popravil položaj vojakov po 45. letu starosti. Sprejet je bil Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi, ki rešuje izziv zaposlovanja vojakov po 45. letu starosti in jim zagotavlja večjo socialno varnost. Zakon omogoča nadaljevanje kariere v Slovenski vojski oziroma na Ministrstvu za obrambo ali prezaopslitev v drug državni organ brez javnega natečaja z ohranitvijo višine plače.

Debirokratizacija in digitalizacija Slovenije

Vlada pod vodstvom Janeza Janše je v koalicijski pogodbi zapisala, da bodo predstavljali kakovostno, učinkovito in pošteno upravljanje z državo po načelu, da država in vse institucije javnega sektorja služijo kot servis državljanom in gospodarstvu in jim ne predstavljajo ovire. V tej luči se je vlada odločila, da bo državo debirokratizirala in digitalizirala ter tako Sloveniji omogočila hitrejši razvoj in večjo blaginjo. V tej luči je vlada oblikovala Strateški svet za debirokratizacijo, ki je že oblikoval prvi megazakon,

ter Strateški svet za digitalizacijo.

Obisk ministra Černača v Šmartnem pri Litiji in Litiji

Na delovni obisk v občino Šmartno pri Litiji in Litijo sem povabil ministra g. Zvonka Černača, pristojnega za razvoj in EU kohezijsko politiko. Srečali smo se z županoma obeh občin, z njihovimi sodelavci občinske uprave in javnih zavodov. Prisotna sta bila tudi oba podžupana, Janez Tomažič in Filip Fele.

V občini Šmartno pri Litiji smo se med drugim srečali na gradu Bogenšperk, kjer smo odprli mnoga vprašanja in predstavili ministru različne projekte, za katere se nadejamo pomoči sredstev države in EU. Glavne vsebine, vezane na šmarsko občino, so bile:

1. medgeneracijsko središče Javorje, projekt prenove Kulturnega centra Šmartno;
2. projekt idejne zasnove širitve doma starejših občanov Doma Tisje;
3. gradnja oz. nadgradnja skupnega medobčinskega vodovoda Litija – Šmartno;
4. revitalizacije grajske pristave (dva objekta), ki je ključni del vizije bodočega razvoja destinacije Bogenšperk. Občina Šmartno pri Litiji, kot lastnica objektov, želi projekt realizirati delno tudi preko javno-zasebnega partnerstva.

Skupaj smo si ogledali novo odprti glavni rov v spodnjem delu rudnika Sitarjevec in ministra seznanili z rezultati projekta **MINE TOUR** za aktivno ohranjanje rudarske dediščine preko razvoja novih čezmejnih turističnih proizvodov. Srečanje se je nato nadaljevalo na sedežu Občine Litija, kjer smo ministru predstavili aktualne projekte in projekte, ki bodo za občino pomembni v prihodnjih letih:

1. vključitev Občine Litija v program pravičnega prehoda iz premogovniških regij in možnost financiranja sanacije Rudnika Sitarjevec Litija;
 2. možnost sofinanciranja vodovodnih sistemov z manj kot 10.000 uporabniki, čiščenja odpadnih voda pod 2.000 PE in upravičenih stroškov druge infrastrukture pri izgradnji vodovodnih in kanalizacijskih sistemov;
 3. odkup Medgeneracijskega središča Šmelc in preoblikovanje namenske rabe v negovalno bolnišnico;
 4. možnost financiranja iz ukrepov REACT.
- Obisk smo na mojo pobudo zaključili pred objektom **Medgeneracijsko središče ŠMELC – Litija**, kjer smo ministru predstavili dobro prakso medgeneracijskega sodelovanja.

Obisk ministra dr. Vaska Simonitija v občini Šmartno pri Litiji

Na delovnem sestanku smo se pogovarjali o projektih kulturne dediščine, ki so jih v Šmartnem pri Litiji izvedli s finančno podporo Ministrstva za kulturo. In sicer o tistih, ki so se že izvedli in tistih, ki se še bodo. Med drugim sta bila izpostavljena dva pomembna projekta ohranitve kulturne dediščine. Na Primorskem Gradišče, ki slovi po ostankih

enega mogočnejših protiturških obrambnih taborov na Slovenskem, in cerkev sv. Lucije v Mišjem Dolu iz leta 1759, ki se ponaša z enim najlepših baročnih oltarjev pri nas in z najstarejšimi prenosnimi orglami iz 17. stoletja, ki so jih uporabljali na procesijah. Govorili smo tudi o prenovi kulturnega doma, avdiovizualni predstavitvi čarovništva na gradu Bogenšperk in Valvasoriani, ki se pripravljajo ob pomembni obletnici, ter o našem, vsem poznanem pisatelju Slavku Grumu ter letošnji postavitvi kipa na Staretovem trgu v Šmartnem. Ko smo ravno pri kulturi, naj omenim še, da sem se udeležil odprtja samostojne razstave hčerke kolega poslanca Zmaga Jelinčiča Plemenitega, Aleksandre Tise, na gradu Bogenšperk.

Minister za kulturo dr. Vasko Simoniti častni pokrovitelj obeležbe 40-letnice Geossa

V imenu Vlade Republike Slovenije minister za kulturo prevzema častno pokroviteljstvo ob obeležitvi 40-letnice določitve geometričnega središča Slovenije in projekta Geoss.

Slovenska olimpijska bakla v Šmartnem pri Litiji in Litiji

Najprej je bakla prišla v Šmartno pri Litiji, kjer je bila deležna vse pozornosti in lepega sprejema. Po prihodu iz Šmartnega pri Litiji sem jo v Litiji prevzel in predal Litijanu, športniku invalidu, Amirju Alibabiču. Pot je nadaljevala čez mesto na nogometno igrišče Nogometnega kluba Litija, kjer so jo imeli priložnost v častnih krogih ponesti mnogi naši litijski in šmarski športniki, člani različnih klubov in športnih društev. Pot je v spremstvu kolesarjev nadaljevala na Geoss, kjer smo se od nje častno poslovili. Ob tem izrekam vso podporo in dobre rezultate našim slovenskim športnikom na letošnji olimpijadi na Japonskem.

Aktivnosti pri zakonodaji

Naj na koncu omenim še, da se v zadnjem času veliko ukvarjam tudi s spremembami različnih zakonov kot član pristojnih resornih odborov, ki se tičejo kmetijstva in okolja ter prostora, npr. Zakon o kmetijstvu, o kmetijskih zemljiščih, o zaščiti živali, gradbeni zakon, Zakon o urejanju prostora itd. Trudim se, da vse pripombe, predloge, pobude, ki jih dobim na terenu, po svojih močeh prenesem v zakonodajo. Prav tako pa veliko svoje energije in aktivnosti vlagam v obnovo in graditve različne infrastrukture in prometa (vodovodi, ceste, železnice, internet, žičnice, kanalizacije, plazovi, vodotoki ...), ki je bila dolga leta zapostavljena s strani države, saj so prednost dajali vsemu drugemu. Vključujem pa se, če mi čas dopušča, tudi na vsa druga področja, ki so pomembna za vse, od zdravstva, sociale, šolstva do varnosti in obrambe. O tem in drugem pa prihodnjič.

Zahvala ob epidemiji in čestitke ob predsedovanju Svetu EU

In prav na koncu še iskrena zahvala za vse potrpljenje in spoštovanje ukrepov ob epidemiji covid-19, ki smo jo s skupnimi močmi, predvsem z neizmerno pomočjo

zdravstvenih delavcev, končno zaježili in se počasi vračamo v normalno življenje. Ob tem le še to, da je Slovenija po vseh analizah in kazalcih v samem vrhu v Evropi po uspehu premagovanja epidemije in krize, ki jo je povzročila. Ogromno energije v ta namen, pomoči ljudem in gospodarstvu ima za posledico trenutno dobro stanje in dobre obete za naprej. Ko se bomo brali naslednjič v vašem izjemnem glasilu, pa bomo že v času, ko bo Slovenija ponosno, in verjamem, da, kot v letu 2008, vrhunsko predsedovala Svetu Evropske Unije, na kar moramo biti vsi skupaj zelo ponosni.

Voščilo vsem ob okrogli 30. obletnici naše Slovenije

Tudi naša Slovenija praznuje svoj rojstni dan, tako kot ga praznuje vsakdo izmed nas. A kaj zaželeli državi – domovini za njen rojstni dan? Obljubo, da ji bomo zvesti? Zagotovilo, da smo ponosni nanjo in da bomo čuvali izročila naših prednikov? Zaželimo torej naši državi Sloveniji, da najde in ostane dom v srcih vseh Slovencev, in obljubo, da jo bomo čuvali, kot čuvamo svojo družino.

»Bodi zdrava domovina, mili moj slovenski kraj!

Ti prekrasna, ti edina,
meni zemeljski si raj!«

(R. Razlag)

Prijetno in ponosno praznovanje.

Poslanec, Boris Doblekar

Fizioterapevtska obravnava v času epidemije v Domu Tisje

Avtorica članka: Branka Pihler, fizioterapevтка

Lansko spomlad nas je presenetila epidemija koronavirusa. Ta je najbolj nevarna za populacijo po 65. letu starosti, saj lahko pušča dolgotrajne posledice na telesnem in duševnem zdravju.

Prvi val epidemije smo v Domu Tisje prestopali brez okužb. Upoštevali smo priporočila NIJZ; umivali, razkuževali smo si roke in pripomočke, s katerimi smo delali, nosili medicinsko zaščitno masko in zračili prostore.

Poleg tega smo morali prilagoditi tudi delovanje fizioterapije. Skupinske in individualne obravnave so potekale na enotah.

Večje težave smo imeli v jesenskem obdobju, ko so se novembra pojavile prve okužbe. Organizacija dela je potekala v t. i. belih, sivih in rdečih conah. V času okužb se je področje dela fizioterapevte razširilo in individualiziralo na stanovalce z okužbami ali s sumom na okužbo. Stanovalci so imeli spremenjen ritem bivanja. Vse to je vplivalo na njihovo duševno zdravje, upadle so jim funkcijske spretnosti in fizična kondicija.

Januarja so postale prve enote »bela cona«, kar je pomenilo, da ni več okužb. Področje fizioterapije je čakalo veliko dela. Večina stanovalcev je bila po preboleli bolezni zelo krhka in kondicijsko oslabela. Stanovalci, ki so ležali v postelji daljši čas, so izgubili veliko fizične kondicije. Ti so na začetku potrebovali individualno kinezioterapijo v postelji, trening funkcijskih aktivnosti, postopno posedanje, vstajanje in vertikalizacijo. Fizioterapijo so potrebovali dalj časa, da smo dosegli zelene cilje: sedenje na vo-

zičku ali hojo.

Že pred drugim valom epidemije smo na enotah postavili fizioterapevtske koticke, kjer smo namestili: kolo za razgibavanje rok in nog, lestev za pomoč pri vstajanju in vadbi, bradljo in hodulje. Fizioterapevtski pripomočki po enotah so omogočali, da so stanovalci vadili in uporabljali pripomočke preko celega dneva. Vadbe, ki jih stanovalci vsakodnevno izvajajo, pomagajo, da ostanejo v dobri fizični kondiciji.

V veliko pomoč po epidemiji in ponovnem pridobivanju fizične moči stanovalcev so bile utečene dnevne aktivnosti na enotah. Fizioterapijo smo dodatno okrepili s študentko fizioterapije, ki je izvajala kinezioterapijo najbolj krhkim stanovalcem. Izkazalo se je, da bi potrebovali dodatni kader za izvajanje fizioterapije.

Želja vseh zaposlenih je doseči večjo mobilnost stanovalcev, kar vodi v večjo samostojnost in zadovoljstvo stanovalcev. Epidemija nas je naučila, da to lahko dosežemo, če se podpiramo, povezujemo, spodbujamo, vztrajamo in si pomagamo.

Po letu premora smo zopet nazaj –

Festival Bogenšperk bo!

Večer s Slavkom Ivančičem
petek, 18. junij 2021
ob 20. uri
grad Bogenšperk

Festival Bogenšperk

Turizem Šmartno
BogenšperkCastle
www.smartno.si
www.bogensperk.si

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK
Cena vstopnice: 13 €. Vstopnice bodo na voljo od 1. junija 2021, na naslednjih prodajnih mestih: TIC Šmartno, grad Bogenšperk, Krčma na gradu, Kuhla, GAS bar.
Več info: 01 89 87 867 ali info@bogensperk.si

1. Festival Bogenšperk, ki se odvija skozi celo poletje, smo v letu 2019 obudili po več kot desetih letih. Veseli nas, da vam ga lahko, po letu premora, zopet predstavimo in ponudimo.

2. Letošnji festival s svojo vsebino nagovarja različno publiko. Vsebinsko se bo ujel v sklope različnih umetnostnih področij: glasba – klasična in neklasična, vizualna umetnost, literatura, kulinarika, programi za otroke in mladino. Festival je zastavljen tako, da ga boste obiskovalci lahko užili in hkrati soustvarjali. Festivalsko dogajanje se bo v večji meri odvijalo na gradu Bogenšperk, v središču Šmartnega, v Kulturnem domu Šmartno in v drugih delih občine.

3. Vabimo vas, da se zazibate v ritmih pesmi Slavka Ivančiča, v čarobni julijski noči z Nino Pušlar prepevate njene največje uspešnice, se z nami potopite v Poletno muzejsko noč, zaploskate izjemnemu glasu domačinke Lee Rihter, zaključnim nastopom šmarskih učencev v glasbenih šolah, preverite kako donijo baročne flavte in pozavne izpod rok glasbenikov Akademije za glasbo, ali godala zasedbe Butter Quartet.

4. V začetku julija in na koncu avgusta bomo cel teden počitnikovali na gradu. V avgustu dobimo v goste izjemen festival »Jazz 'ma mlade«. V septembru vas prepustimo irskim ritmom skupine Noreia, ki tokrat na grad povabi goste. Skupaj bomo odprli tudi grajski vrt »garkelj«. Drugi septembrski petek na grad pripeljemo nekaj morja s klapo Motovun.

NAJAVLJAMO
sobota, 24. julij 2021
grad Bogenšperk

»Koncert pod zvezdami z Nino Pušlar«

Dan penine Wagensperg

petek, 23. julij 2021

grad Bogenšperk

WAGENSBERG
penina

Okusi z gradu

petek, 16. julij 2021
ob 18. uri
atrij gradu Bogenšperk

Lokalni ponudniki

FESTIVAL BOGENŠPERK

četrtek 17. junij	Pesniški večer z Gabrijelo Hauptman	19:00	atrij gradu Bogenšperk
petek 18. junij	Večer s Slavkom Ivančičem	20:00	jasca za gradom Bogenšperk
sobota 19. junij	Poletna muzejska noč	18:00	grad Bogenšperk
ponedeljek 21. junij	Ustvarjalne delavnice polstenja volne	17:00	TTC Šmartno
sreda 23. junij	Vpis učencev v zlato knjigo	18:00	atrij gradu Bogenšperk
četrtek 24. junij	"Sloveniji za rojstni dan" proslava ob dnevu državnosti	20:00	Starov trg
nedelja 27. junij	Čez tri gore, čez tri vode (koncert ženske vokalne skupine Lipo)	18:00	atrij gradu Bogenšperk
ponedeljek 28. junij	Ustvarjalne delavnice polstenja volne	17:00	TTC Šmartno
sreda 30. junij	"Zavestne sanje" odpirje razstave Logjeta Adamlieta	18:00	galerija gradu Bogenšperk
petek 2. julij	Koncert baročne glasbe Akademije za glasbo UL	20:00	atrij gradu Bogenšperk
ponedeljek 5. julij	Ustvarjalne delavnice polstenja volne	17:00	TTC Šmartno
petek 9. julij	Glasbeno popotovanje z Leo	19:00	terasa za gradom Bogenšperk
petek 16. julij	Okusi z gradu	18:00	atrij gradu Bogenšperk
sreda 14. julij	"Spomini na furmane, delo s korjii in podporne obrtnike" predstavitve knjige	19:00	atrij gradu Bogenšperk
petek 23. julij	Dan penine Wagensperg	18:00	atrij gradu Bogenšperk
sobota 24. julij	Koncert pod zvezdami z Nino Pušlar	20:30	jasca za gradom Bogenšperk

Akademski slikar Lojze Adamlje

"Zavestne sanje"

30. junij - 31. avgust

Slavnostno odprtje razstave bo v sredo, 30. junija, ob 18.00 v Galeriji gradu Bogenšperk

JAVNI ZAVOD
BOGENŠPERK

GALERIJA GRADU
BOGENŠPERK

5.

Na zadnjo septembrsko soboto bomo športni. Vabimo vas tudi na razstavi, eno odpiramo konec junija in drugo v začetku septembra, na zeliščarsko delavnico, ustvarjalne delavnice šivanja, glasbene in kulinarčne delavnice. Seveda pa nismo pozabili na izvrstne kulinarčne dogodke, v juliju vas povabimo na Okuse z gradu, v avgustu pa v središče Šmartnega, kjer se bo na predzadnji avgustovski petek na ulicah kuhalo. Za imeniten zaključek avgusta bosta poskrbela dva kuharska mojstra, ki bosta pripravila večer vrhunske hrane v atriju gradu Bogenšperk.

6.

Z nami se lahko potopite v večer poezije sredi junija, sredi julija pa spoznate z novim literarnim delom »Furmani«. Obeležili bomo tudi dan državnosti in odkritje kipa Slavku Grumu. Na zadnjo junijsko nedeljo bodo zapele Lipke, septembrske nedelje pa bodo barvali glasovi različnih pevskih sestavov, MePZ Leo Fortis in Valvasor.

7.

Zaključek festivala bo sploh veličasten, saj bomo svečano odprli novo stalno razstavo na gradu Bogenšperk »Valvasoriano«.

Ste našli kaj zase?

FESTIVAL BOGENŠPERK

nedelja 1. avgust Odkritje kipa Slavku Grumu 20:00 Štartov trg grad Bogenšperk	petek 6. avgust Jazz ma mlade gostujoči festival 20:00 grad Bogenšperk	ponedeljek 9. avgust Butler Quartet koncert baročne glasbe 20:30 atrij gradu Bogenšperk	petek 20. avgust Šmartno kulha 15:00 Štartov trg
četrtek 26. avgust Glasbene delavnice glasbene Šole Bučar 16:00 grad Bogenšperk	petek 27. avgust Okusi z gradu? 18:00 atrij gradu Bogenšperk	petek 3. september Axel Becker odkrivanje 18:00 galerija gradu Bogenšperk	petek 3. september Kit Roberta Burnsa z Janjem Kovacem in Ljuro Krjanc 20:00 terasa za gradom Bogenšperk
petek 10. september Večer s klapo Matovun 19:00 terasa za gradom Bogenšperk	ponedeljek 13. september Kulinarčne delavnice 17:00 Gostilna Pri Mlačku	nedelja 19. september Koncert MePZ Leo Fortis 15:00 atrij gradu Bogenšperk	ponedeljek 20. september Kulinarčne delavnice 17:00 Gostilna Pri Mlačku
sobota 25. september Razjebano v novo šolsko leto 10:00 Šmartno pri Liji	nedelja 26. september koncert okteta Valvasor 15:00 atrij gradu Bogenšperk	ponedeljek 27. september Kulinarčne delavnice 17:00 Gostilna Pri Mlačku	sreda 29. september odprtje razstave "Valvasoriano" 18:00 galerija gradu Bogenšperk

Spremljajte nas na:

Turzem Šmartno
Grad Bogenšperk

BogensperkCastle

Več informacij:

t 01 89 87 867
info@bogensperk.si

Obiskovalce obveščamo, da se v skladu z Odlokom o zasedni omrežji ponudnje kulturnih storitev (Uradni list RS, št. 73/2021) lahko prireditelji udeležijo in tisk, ki dosegajo z odlokom obdoločene kriterije. Organizator si pridržuje pravice do spremembe programa. Pri oglasih bo sprati razpisni na zvezi o novih kanalih.

POLETNA MUZEJSKA NOČ
GRAD BOGENŠPERK
19. JUNIJ, 18.00 - 22.00

PROGRAM

18.00 - 22.00: prost vstop na grad Bogenšperk in brezplačna udeležba na programih.

18.00 - 22.00: Grajski semenj.

18.00 - 22.00: Lahkih nog z gradu naokrog. Interaktivni družinski vodnik za samostojno uporabo.

18.00 - 20.00: Pisani mošnjički. Ustvarjalna delavnica za otroke in družine.

20.00 - 21.00: Vodeni ogled po stalnih zbirkah. Obvezne prijave na rezervacije@bogensperk.si.

JAVNI ZAVOD
BOGENŠPERK

Festival
Bogenšperk

GRAJSKE POČITNICE

Celotedenske dogodivščine na gradu Bogenšperk

Termini:
05. - 09. 07. 2021
in
23. - 27. 08. 2021

Primerno za
otroke od 6 do 12
let

Vsak dan med
8.00 - 16.00

Cena:
Za cel teden: 100 €
20 % popust za
drugega otroka

Prijave in informacije:
T: 01 898 78 67
E: rezervacije@bogensperk.si

JAVNI ZAVOD
BOGENŠPERK

Pesniški večer z Gabrijelo Hauptman

V četrtek, 17. junija 2021, se bo ob 19. uri na gradu Bogenšperk odvijal pesniški večer, kjer bo domačinka Gabrijela Hauptman

predstavila svojo drugo pesniško zbirko Otok / The Island v slovenskem in angleškem jeziku. Kot gost večera bo svoje pesmi bral tudi pesnik iz Velike Britanije, sicer prav tako domačin, Jack Phillips. Vljudno vabljeni!

Umetniški utrip na gradu Bogenšperk

Avtorica članka: Petra Bolha, Javni zavod Bogenšperk

Po pomladnem prebujanju galerijske dejavnosti na gradu Bogenšperk in postopnem rahljanju omejitev za izvedbo kulturnih dogodkov, že nestrpnost pričakujemo prijetne poletne večere v znamenju kulture, umetnosti in dobre glasbe.

V mesecu maju smo na gradu Bogenšperk odprli kar tri nove likovne razstave in nov razstaveni prostor v nekdanji grajski zakristiji, ki velja za najmanjšo grajsko galerijo na svetu. Do konca meseca junija bodo tako na ogled razstava Pomladno prebujanje, Ateljeja Huber v nekdanji grajski zakristiji, razstava Zavedaj se Zemlje!, slikarke Aleksandre Tise Jelinčič Plemeniti v Rusko-slovenskem centru Davorina Hostnika in do 20. junija razstava Marice Trček, Trije obrazi narave v Galeriji gradu Bogenšperk. 30. junija pa se v Galeriji odpira razstava akademskega slikarja Lojzeta Adamljeta z naslovom Zavestne sanje, ki bo na ogled do 31. avgusta. Vabljeni!

Poletna muzejska noč 2021 na gradu Bogenšperk

Avtorica članka: Petra Bolha, Javni zavod Bogenšperk

V soboto, 19. junija, si bo mogoče ogledati grad Bogenšperk tudi v prijetnih večernih urah!

Na ta dan slovenski muzeji in galerije prirejajo že tradicionalno Poletno muzejsko noč. Poletna muzejska noč je največja promocijska akcija slovenskih muzejev in galerij, ki nastaja pod okriljem Skupnosti muzejev Slovenije, pridružujejo pa se ji tudi številni drugi zavodi in ustanove. Letos se ji bo s pestrim večernim programom prvič pridružil Javni zavod Bogenšperk. Vstop bo prost, vljudno vabljeni!

Ustvarjajmo skupaj

V sklopu projekta »Od tradicionalnih spretnosti do sodobnih ruralnih turističnih produktov«, ki ga sofinancirata Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in LAS Srce Slovenije v Javnem zavodu Bogenšperk nadaljujemo z naslednjim sklopom delavnic.

II. sklop: Polstenje volne (3 delavnice)

Udeleženci se bodo seznanili z osnovami polstenja volne, spoznali z vrstami volne in različnim načinom obdelovanja. Spoznali bodo tehniko mokrega polstenja in najprej izdelali material iz katerega bodo v nadaljevanju izdelali izdelek.

Delavnice, namenjene predvsem otrokom in mladim, bodo ob ponedeljkih, v naslednjih terminih: 21. junij, 28. junij, 5. julij 2021, ob 17. uri, v prostorih TIC Šmartno (Stareto trg 25, Šmartno pri Litiji).

Rok za prijavo je četrtek, 17. junij 2021.

Prijave sprejemamo na mail: rezervacije@bogensperk.si. Ob prijavi navedite ime in priimek, elektronski naslov in telefonsko številko.

Delavnice so za udeležence brezplačne. Število mest je omejeno, saj bodo skupine sestavljene iz največ 10 udeležencev.

Vse dodatne informacije na: rezervacije@bogensperk.si ali 01 898 78 67.

Cvetoča pot Marije Auersperg Attems

Avtorica članka: Marta Kotar, Javni zavod Bogenšperk

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Projekt Cvetlična kultura podeželja oz. Garkelj, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020, bo v kratkem zaključil svojo prvo fazo aktivnosti.

Ena izmed večjih aktivnosti je bila prenova 80 m² velika oglednega vrta na gradu Bogenšperk. Rastline, ki si jih obiskovalci lahko ogledajo na novem vrtu, so likovna dediščina grofice Marije Auersperg Attems. Njene slike so kvaliteten in natančen vir botaničnih upodobitev 19. stoletja. Gre predvsem za cvetje, ki pri starejših zbudi nostalgija občutja in mladostne spomine. Partnerji pri projektu, Arboretum Volčji Potok in Javni zavod Bogenšperk, smo se odločili zasadi Garklje s ciljem ohranjanja cvetlične kulture podeželja. Na obeh lokacijah v Arboretumu Volčji Potok in na gradu Bogenšperk je na voljo tudi razstava Cvetoča pot Marije Auersperg Attems, ki bo obiskovalcem približala grofčino dediščino. Vljudno vas vabimo, da se sprehodite po cvetočem vrtu in si ogledate našo najnovejšo pridobitev.

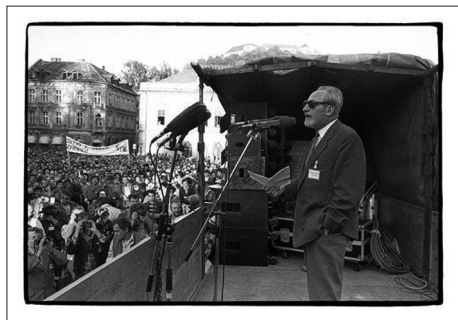

Novice iz Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve

MAJNIŠKA DEKLARACIJA

8. maja pred 32 leti je bila na Kongresnem trgu v Ljubljani prebrana znamenita Majniška deklaracija. »Hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda!« je predstavljalo njeno osrednje sporočilo.

Na množičnih demonstracijah proti aretaciji **Janeza Janše** je slovenski pesnik **Tone Pavček** na Kongresnem trgu prebral Majniško deklaracijo. Šlo je za politično izjavo, ki so jo leta 1989 oblikovale prve opozicijske politične stranke in jo je podpisalo nekaj več kot sto tisoč ljudi. Ime dokumenta, Majniška deklaracija, je prevzeto od znamenite deklaracije **dr. Antona Korošca** iz leta 1917, ki je napovedovala konec Habsburške monarhije in začetek Jugoslavije. Majniška de-

Pesnik **Tone Pavček** pred večtisočglavo množico na Kongresnem trgu 8. maja 1989 prebral Majniško deklaracijo, ki je zahtevala suvereno državo slovenskega naroda in odcepitev od Jugoslavije.

klaracija, ki je bila spisana 72 let kasneje, pa je tlakovala pot v samostojno državo slovenskega naroda in napovedovala konec totalitarne Jugoslavije.

KVIZ, SLOVENIJA MOJA DRŽAVA!

Odvijal se je zanimiv izziv za mlade v Sloveniji. Šolska sekcija VSO in Nova24TV, v sodelovanju z evropskim poslancem Milanom Zverom, so povabili dijake in osnovnošolce 8. in 9. razreda na tekmovanje v znanju o zgodovini nastanka slovenske države. Kviz, Slovenija moja država!

OBVESTILO O ZAKLJUČKU SPLETNIH KVALIFIKACIJ ZA TEKMOVANJE IZ ZNANJA ZGODOVINE SLOVENIJA, MOJA DRŽAVA

Spoštovane tekmovalke, spoštovani tekmovalci, spoštovani starši, cenjeni učitelji in učiteljice, ravnatelj in ravnateljice! Spletno tekmovanje iz znanja slovenske zgodovine, ki ga organizirata Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve in televizijska hiša Nova24TV ob pokroviteljstvu evropskega poslanca dr. Milana Zvera, se je zaključilo 30. aprila 2021. Pregledali smo izide tekmovanja in ugotovili, kdo so bili najuspešnejši tekmovalci oziroma tekmovalke. Kot smo napovedali, bo 32 tekmovalcev oziroma tekmovalk z najboljšimi izidi povabljenih na tekmovanje v studio televizijske hiše Nova24TV. V prihodnjih dneh bodo

dobili povabilo in navodila za udeležbo na tekmovanju na svoj elektronski naslov.

Spoštovane tekmovalke, spoštovani tekmovalci, zahvaljujemo se vam za udeležbo na spletnem tekmovanju, kvalifikacijah za udeležbo na kvizu o znanju slovenske zgodovine. Upamo, da vam je spletno tekmovanje iz slovenske zgodovine, ki ste se ga udeležili, pomenilo pravi izziv, in da ste se ob reševanju tudi mnogo naučili. Zahvaljujemo se tudi vašim staršem, ki so vas spodbujali pri tekmovanju, in vašim učiteljicam in učiteljem, ki so vas učili o slovenski zgodovini, ter ravnateljem, ki so vam ljubeznivo prenesli obvestilo o tekmovanju.

Tudi drugo leto bomo organizirali podobno tekmovanje in še razširili nabor vprašanj. Lepo vas pozdravljamo in vam želimo nadaljnje uspešne zaključke najbolj nenavadnega šolskega leta in najbolj navaden, toda ambiciozen začetek novega šolskega leta. Vsi sodelujoči boste prejeli priznanje Domo ljub na elektronski naslov, zapisan na prijavnici, najkasneje do zaključka pouka v tem šolskem letu.

Mojca Škrinjar, predsednica pedagoške sekcije VSO
Boris Tomašič, direktor Nova24TV

Na našo pobudo, s strinjanjem in veseljem vseh veteranskih organizacij vojne za Slovenijo, bo občina v mestnem središču v Litiji v mesecu juniju uredila spominski park osamosvojitve, kamor ste tudi s tega mesta vljudno povabljeni tudi vsi občani občine Šmartno pri Litiji.

Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve, Območni odbor Litija, Šmartno pri Litiji, predsednik Boris Doblekar

Erasmus+ projekt OTA

Avtorica članka: Sandra Katič, Izobraževalni center Geoss

Pa imamo novega. Projekt namreč. Resda eden izmed mnogih, ampak vseeno zelo poseben. Vas zanima, zakaj projekt OTA?

Covid gor – covid dol, že dobro leto poslušamo le še o tem in po tem, ko je Evropska komisija objavila dodaten razpis za strateška partnerstva v programu Erasmus+, so lahko vendarle naredili nekaj, da smo s svojim poslanstvom segli dlje od ustaljenih aktivnosti. Takšnega razpisa nismo pričakovali, saj je zaradi okoliščin v zvezi s pandemijo covid-19 izjemoma podprl:

- partnerstva za digitalno pripravljenost v izobraževanju na področju šolskega izobraževanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter visokega šolstva in
- partnerstva za ustvarjalnost na področju mladine, šolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih.

Da bi se projekti lahko financirali, so morali obravnavati eno od naslednjih prednostnih nalog:

- inovativne prakse v digitalnem obdobju,
- razvoj spretnosti in vključevanje skozi ustvarjalnost in umetnost.

Lotili smo se ustvarjanja inovativnega projekta po meri okoliščin – kot pričevalci časa, ko je na tisoče učencev in učiteljev iznenada ostalo doma. Ukrepi za preprečevanje širjenja COVID-19 so prinesli izvajanje pouka na daljavo. In kaj sedaj? V vsaki šoli so bili načini izvajanja drugačni in prepuščeni učiteljem. Izobraževalni sistem se ni uspel tako hitro prilagoditi novim razmeram, da bi deloval kot celota. Težave so se pojavile pri socialni integraciji, še posebej pa pri izvajanju praktičnega pouka ter učnih vsebin v specializiranih učilnicah.

Razmišljali smo, kako bi naslovili to problematiko na nekonvencionalen način, saj nam je v obče prav tak velikokrat bolj všeč. Kje imajo učenci najpogostejše težave pri učenju na daljavo? Kako na daljavo učiti kemijo, matematiko, fiziko – brez specializiranih učilnic? Postavili smo si izziv in razmišljali, katere vsebine v šoli se medpredmetno slabo povezujejo? Morda likov-

na vzgoja in naravoslovni predmeti? Tako nekako, da. Odločili smo se, da pripravimo projektno idejo, ki bo združevala prav to. Da pa izziv ne bi bil prelahak (in hkrati ustrezal pogojem razpisa ter s tem konkretnim potrebam v izobraževanju), smo se odločili, da s projektno idejo naslovimo inovativne prakse v digitalnem obdobju.

Ponosni smo na partnerje, ki smo jih povabili k sodelovanju in za katere verjamemo, da bodo to nemogočo nalogo naredili ne le mogočo, temveč zelo uspešno. Na krovu pomembnega in *evolucionarnega* OTA projekta so: Narodna Galerija kot osrednja nacionalna ustanova s svojimi vrhunskimi strokovnjaki za področje umetnosti in umetnostna izražanja; Osnovna šola Litija, katere zaposleni so vedno pripravljene na sodelovanje in uvajanje izboljšav v učne procese; finski znanstveno središče Heureka, ki nas je presenetilo s svojo kreativnostjo, napredno in prodorno rabo znanstvenih vsebin z namenom izboljšave didaktičnih pristopov, kar je tudi sicer značilno za finski izobraževalni sistem, ki velja za najboljšega na svetu; Innovade s Cipra, strokovnjaki za tehnologije za doseganje pozitivnih sprememb; CESIE, evropsko središče študij in pobud, ustanovljeno leta

2001, navdahnjeno z delom in teorijami sociologa Danila Dolcija, ki je bil italijanski družbeni aktivist, sociolog, ljudski pedagog in pesnik.

Cilj projekta **OTA (Online Teaching Advancement / Napredek v poučevanju na daljavo)** je ustvarjanje orodij za izobraževalce za premagovanje ovir pri spletnem učenju naravoslovnih predmetov skozi uporabo umetnosti in umetnostnih izražanj. To bo učencem omogočilo bolj učinkovito doseganje učnih rezultatov, predvidenih v učnih načrtih, ter zmanjšanje občutka socialne izolacije. Vzpostavljal se bo pozitiven odnos do naravoslovnih predmetov, krepila se bo samopodoba učencev, posledično se bo spodbujal njihov interes za STEM poklice, saj je nagovorjena njihova raziskovalna narava, ustvarjalnost in domišljija.

Glavni cilji projekta:

- Opremiti strokovne delavce v formalnih okoljih osnovnih šol (učitelje naravoslovnih predmetov) s spretnostmi in znanjem za delo na daljavo skozi upora-

bo umetnosti in umetnostnih izražanj za poučevanje naravoslovnih predmetov.

- Olajšati prehod po spremembah načinov izvajanja pouka tako, da se okrepi samopodoba in spodbudi osebna rast učiteljev naravoslovnih predmetov ter učencev po življenjsko pomembnih dogodkih, kot je nenaden prehod na učenje na daljavo, ki poteka brez fizičnih stikov s prijatelji in vrstniki.
- Vplivati na oblikovalce politik v partnerskih državah, da zagotovijo smernice in podporo za učinkovito učenje naravoslovnih predmetov na daljavo.
- Ponuditi zainteresiranim deležnikom v izobraževalni skupnosti mesto v projektu in možnost sodelovanja pri pripravi vsebin platforme, kjer bo zbirka učnega gradiva in primeri najboljših praks.

Ciljna skupina projekta so učitelji naravoslovnih predmetov in učitelji, povezani z naravoslovnimi predmeti v osnovnih šolah ter posledično njihovi učenci.

V projekt bodo vključene tudi druge osnov-

ne šole, muzeji in galerije, znanstvena središča in univerze ter drugi zainteresirani deležniki, aktivno vključeni v dejavnosti projekta.

Glavni rezultati projekta bodo: Ustvarjanje visokokakovostnih digitalnih vsebin z inovativnimi spletnimi viri – OTA MOOC PLATFORMA z učinkovitim učnim gradivom za poučevanje izbranih ključnih tem/enot iz učnih načrtov za predmete: matematika, fizika in kemija v osnovnih šolah.

Z vključevanjem v različne dejavnosti projekta OTA bodo učitelji naravoslovnih predmetov krepili svoje spretnosti in kompetence, s čimer bo imel projekt trajen vpliv na njihov osebni in poklicni razvoj. Trajnost projekta bodo zagotavljale tudi šolske ustanove, ki bodo v prihodnjih letih uporabljale metodologijo in pripomočke OTA.

Projekt traja 24 mesecev – od 1. 4. 2021 do 31. 3. 2023. Veselimo se dela na projektu, sodelovanja z vsemi zainteresiranimi deležniki in vas vabimo, da spremljate naše delo še naprej.

IC Geoss ponovno uspešen z novim Erasmus+ projektom – tokrat z vsebino odkrivanja lažnih novic

Avtorica članka: Sandra Katić, Izobraževalni center Geoss

Decembra 2020 smo z navdušenjem prejeli obvestilo, da je bil na nacionalni agenciji v Estoniji v okviru programa Erasmus+ odobren projekt SPOTit – Boj proti lažnim novicam na družbenih omrežjih, v katerem je partner Izobraževalni center Geoss. Od lanskega leta dalje smo si prizadevali, da bi pričeli delovati tudi na področju izobraževanja mladih na temo lažnih novic in s tem projektom nam je to uspelo!

Projekt se je pričel izvajati februarja 2021 in bo trajal dve leti. Naslavlja boj proti lažnim novicam v družbenih medijih s pomočjo razvijanja veščin medijske pismenosti med mladimi od 18 do 35 let. Poudarek daje tudi razvoju drugih pomembnih veščin 21. stoletja med mladimi: kritično razmišljanje, komunikacija, sodelovanje, občutek demokracije, družbena participacija in aktivno angažiranje. Ciljna skupina projekta so mladinski delavci in prostovoljci, ki so aktivni na področju dela z mladimi. Izvedba projekta bo temelji-

la na mladinsko orientirani participativni metodi, ki bo omogočila učinkovitejše delo z mladimi na področju medijske pismenosti.

Pojav lažnih novic se je pričel mnogo pred množično uporabo spleta. Začetki segajo že v 19. stoletje, ko so se pojavili sodobni časopisi. Pojav pa obstaja že od izuma tiska dalje. Lažne novice so se vedno dobro prodajale. Še danes to počnejo tabloidi, kar smo preprosto poimenovali rumeni tisk. Nič ne privlači bolj kot obljuba šoka in presenečenja, da zagrabimo vabo in kliknemo lažno novico. Posledice pa niso vedno nedolžne. Od nacistične propagande do danes lahko vidimo daljnosežno škodo in celo zlo, ki ga povzročajo. Konec 19. stoletja se je senzacionalistično novinarstvo v tekmi za bralce tako razpaslo, da je imelo vlogo celo pri nekaterih spopadih tistega časa. Pulitzerjeva nagrada je prestižno priznanje na področju novinarskega tiska, ravno gospod Joseph Pulitzer, madžarsko-ameriški novinar, pa je pričel s senzacionalističnimi objavami novic. Po nakupu časopisa New York World leta 1883 novice nimajo več suhoparne oblike. Pulitzer je dodal velike naslove, fotografije ali grafike. Novinarstvo je začelo igrati na čustva bolj kot na razum, na senzacijo bolj kot na informacijo. Primer za to je tudi pričetek zadnjih vojn na Balkanu. Vse tri etnične skupine so skozi lastne časopise in celo verska glasila senzacionalistično uporabljale zgodovinske mite z namenom spodbujanja politične diferenciacije.

Sodobne lažne novice, ki niso »zgolj« rumeni tisk, ločimo po edinstvenih kriterijih:

1. Širi jih posameznik ali skupina ljudi, ki ima od tega neko korist (politično, ekonomsko ipd.), ali digitalni oportunisti, ki bi radi hitro zaslužili s prodajo senzacionalističnih novic.
2. Širijo jih s pomočjo družbenih medijev, saj tako dosežejo širši krog ljudi ter ustvarjajo navidezen občutek zanesljivosti informacije.
3. Pri širjenju jim pomagajo nič hudega sluteči posamezniki, ki novice delijo in dodatno ustvarjajo občutek, da je novica preverljiva in resnična, sploh če jo je delil nekdo, ki mu načeloma zaupamo.

Nivo dostopnosti informacij je večji kot kadarkoli v zgodovini človeštva. Novice lahko objavlja kdorkoli in kadarkoli – če ne drugje, pa na svojem FB zidu. Medijske hiše se vse preveč pogosto znajdejo v strupenih lovkah različnih interesnih skupin, ki jih skušajo uporabiti kot orodje za doseganje lastnih ciljev. Tistemu, ki se ne ukloni, subtilno sporočijo, da bo ostal brez kruha, kar je sicer priljubljena, a ne preveč inovativna tehnika v odnosu do podprejanja drugače mislečih.

Zakaj je branje novic na internetu drugačno kot prebiranje časopi-

sa? Iskalniki so prilagojeni tako, da sledijo interesom posameznika in posledično ponujajo osebnim interesom prilagojene vsebine. Hitro se znajdemo v digitalnem svetu, kjer nam ponujajo vsebine z našega interesnega področja. Spoznavamo vse več somišljenikov, s tem oblikujemo pripadnost določeni skupini, alternativne vsebine in drugi zorni koti pa se nam ne ponujajo. Zakonodaja na področju uporabe digitalnih tehnologij je zelo šibka in vedno korak ali dva za dejanskimi potrebami.

Cilji projekta SPOTit je izobraziti in podpreti mladinske delavce in trenerje za pridobitev kompetenc o medijski pismenosti; opolnomočiti mlade za uporabo izdelanih strategij medijske pismenosti za zaznavanje lažnih novic in sprejemanje odgovornih odločitev; navdahniti mladinske delavce in mladinske organizacije za integracijo strateške uporabe IKT-orodij in odprte programske opreme z namenom izobraževanja mladih za boj proti dezinformacijam in lažnim novicam; okrepiti večšine mladih – kritično razmišljanje, komunikacijo, digitalne veščine z uporabo inovativnih digitalnih orodij; povečati kakovost mladinskega dela v Evropi z modernizacijo

praks poučevanja mladinskih delavcev preko uporabe inovativnih pristopov.

V medsektorskem konzorciju partnerjev iz Estonije, Slovenije, Cipra, Irske in Grčije bomo razvili različne vire (npr. e-učno platformo z digitalnimi viri, digitalne sobe pobega, paket za usposabljanje mladinskih delavcev o medijski pismenosti, serijo videov) in zagotovili usposabljanje mladinskih delavcev za opolnomočenje mladih na temo medijske pismenosti.

Vabljeni k spremljanju aktualnega dogajanja na projektu na naši spletni strani, kasneje pa tudi na spletni strani projekta!

Vedno je dobro imeti zaupanja vredne vire informacij in to si danes prizadevajo marsikateri sodobne medijske hiše. Toda mediji niso samo medijske in časopisne hiše. So tudi glasba, oglaševanje, film, meme-ji, tviti, druga socialna omrežja, fotografije, učbeniki ... Učinkovite strategije v boju proti temu so kritično razmišljanje, izobraževanje ter širjenje obzorij, razumevanje dinamik med odnosi in raziskovalne metode. Ste verjeli vsemu, kar ste tokrat prebrali?

Bodite svoja lastna svetilka!

Našemu Milanu v spomin

Na običajen dan naših pevskih vaj v sredo, 5. maja, smo se na šmarskem pokopališču pevke in pevci MePZ Zvon poslovili od našega dolgoletnega prijatelja, pevca in predsednika zbor, Milana Klančnika. Upali in verjeli smo, da bo premagal bolezen, z nami nadaljeval petje, ko bo epidemija enkrat minila, z nami praznoval 130-letnico Pevskega društva Zvon, z nami zapel himno, ki jo je sam sestavil.

Milan je bil človek, ki je z dušo in srcem živel za naš zbor, ki mu nikoli ni bilo težko narediti karkoli: organizirati koncert, odpeljati zbor na gostovanja doma ali v tujino, pripraviti izlet, prepevati na rojstnih dneh, na slovesih od naših pevcev ali pa se preprosto družiti po vajah zbor.

Bil je veder, pošten, resnicoljuben, deloven in priljubljen med vsemi, ki smo ga poznali. Pevke in pevci ne bomo nikoli pozabili njegovega gromkega, odločnega glasu

na začetku delovanja našega zbor, ko je ob koncu vaj zapovedal: »*Soprani pospravljajo.*« In s kakšnim veseljem smo vadili in potem odigrali opereto »*Planinska roža*«, ki smo jo pripravili ob 100-letnici delovanja našega društva.

Ali, kako nas je odpeljal na izlet v svoje ljube kraje, na Štajersko, nam pripovedoval o znamenitostih in potem poln avtobus pevcev odpeljal na obisk k svoji sestri.

Pa kako smo hodili po hribih, lezli na Okrešelj in Kamniško sedlo ter visoko v skalovju poslušali igranje nadobudnega harmonikarja in prepevali. Večkrat nas je odpeljal na morje, v njegovo Izolo, kar k sebi domov, v sadovnjak in z nami delil češnje, marelice, fige in druge dobrote. Njegova žena je bila vedno enako gostoljubna in je živela z zborom in z dogodki, povezanimi z njim. Povsod, kamor smo šli, na koncerte, Zvonarijade, gostovanja, izlete, piknike, je cel avtobus pevk in pevcev prepeval, se smejal in šalil z njim. Njegova hudomušnost, trden značaj, pripravljenost na šalo, navihanost in vedno nove dogodivščine, predvsem pa petje so nas družili povsod. Vedno je bil pripravljen pomagati, podeliti nasvete ali preprosto potolažiti. Nikoli ne bomo po-

zabili naših pevskih vikendov v zadnjih dvajsetih letih. Zjutraj je prišel iz sobe in s svojim lepim glasom zapel: »*Do bro jutro ...*«

Tudi vsa nesoglasja smo znali in uspeli rešiti, ker se zavedamo, da zbor obstane le, če nas poleg vsega drugega povezuje predvsem pesem. Ta je glavna. Pesem je kot misel, pot, trenutek, spoznanje.

Dragi Milan, zelo te bomo pogrešali. Vemo, da si z nami ... Ko smo po maši zadušnici pevci prihajali iz cerkve, je naš pevec rekel: »*Poglejte, kako sije sonce na Milanovo sliko v oknu naše pevске sobe!*« Ozrli smo se tja, in res, obsijan z žarki zahajajočega sonca si nas pozdravljaj. Za vedno ostajaš v naših srcih, z nami boš ostajal v vsaki pesmi, ki jo bomo peli, ker pesmi so, kot pravi skladatelj, rože ljubezni, pesmi so solze, biseri in so naše bogastvo.

V imenu pevk in pevcev MePZ Zvon Katarina Kragelj in Melita Pungerčar

Milan Klančnik

KRI REŠUJE ŽIVLJENJA.

MOJA KRI – VARNA KRI.

ZAME, ZATE, ZA VSAKOGAR.

Daj majhen delček sebe za dobro drugega.

RKS Območno združenje Litija vabi krvodajalke in krvodajalce, da se udeležijo krvodajalske akcije, ki bo

17. 6. 2021

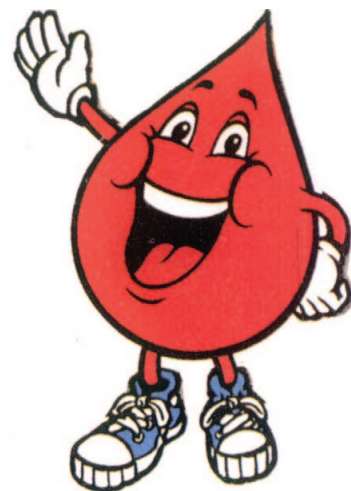
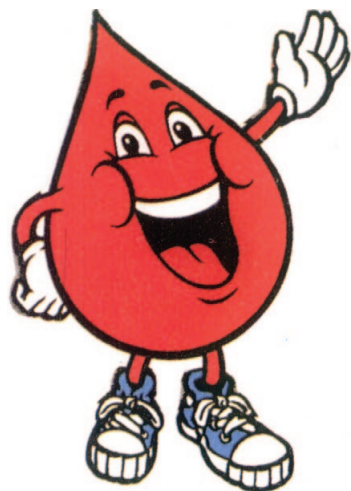
od 7.00 do 13.00

v prostorih OŠ Gradec v Litiji.

KRI je nenadomestljivo zdravilo,
pri zagotavljanju krvi pa si lahko
pomagamo le ljudje med seboj.

Vljudno vabljeni!

RKS OZ Litija

Florjanova nedelja

Avtor članka: Uroš Pušnik

Vsem omejitvam navkljub smo se 9. maja skupaj s predstavniki gasilcev v primernem številu zbrali v prostorni župnijski cerkvi sv. Martina v Šmartnem pri Florjanovi maši.

Mašo je vodil domači župnik g. Marko Mohor Stegnar, ki je izpostavil pomebnost življenja po božjih zapovedih in medsebojne ljubezni. V teh dejanjih so nam vzor svetniki, med katerimi je prav gotovo tudi sv. Florjan. Zaznamujejo ga trdna vera, vztrajnost in neomajnost, zaradi katere je bil kot rimski častnik preganjan, poniževan in na koncu tudi usmrčen. Z njegovimi vrlinami lahko danes primerjamo gasilce, ki so pri svojem delu odločni in v vsakem trenutku pripravljeni pomagati, žrtvovati svoj čas in znanje, talent, in žal se včasih zgodi, da za dobrobit človeka ogrozijo ali celo darujejo tudi svoje življenje.

Letošnje Florjanove slovesnosti so se udeležili zgolj praporščaki prostovoljnih društev GZ Šmartno pri Litiji. Skupaj z njimi smo se zahvalili za njegovo varstvo in se mu tudi priporočili, naj nas varuje pred ognjem in drugimi naravnimi nesrečami, predvsem pa naše »varuhe« gasilce milostno spremlja pri svojem delu, da se iz intervencij domov vrnejo živi in nepoškodovani.

Mesečni sejem v Litiji sedaj vsakega 10. v mesecu na Valvazorjevem trgu.

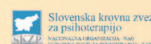
Lepo vabljeni!

Telefon za psihološko podporo ob epidemiji COVID-19

Ker pogovor daje moč.

080 51 00

**Vsak delavnik od 8.00 do 22.00.
Klic je brezplačen.**

Spremembe namembnosti zemljišč (iz zazidljive v kmetijske) v občini Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Matej Bračun

V začetku leta 2018 sem kupil zapuščeno kmetijo na območju k. o. Liberga. Na tej kmetiji (že več kot dvajset let) ni nihče živel, zato so objekti (hiša je stara približno 170 let s hišno številko, hlev in kašča) delno porušeni, torej popolnoma neuporabni.

Ker sem bil brez bivališča, sem na UE Litija vložil prošnjo za izdajo gradbenega dovoljenja, saj sem hotel čim hitreje na mestu stare hiše zgraditi novo. Na UE sem dobil odgovor, da **izdaja gradbenega dovoljenja ni mogoča, ker vsi objekti stojijo na kmetijskem zemljišču**. Da ti objekti v resnici **stojijo na kmetijskem zemljišču** je tudi vidno v Prostorskem informacijskem sistemu občin (PISO), **kjer je namembnost zemljišča označena z zeleno**. Z nadaljnjim hitrim pregledom sistema pa sem ugotovil, da moj primer ni osamljen, saj je do takšnih sprememb prišlo na približno **71 stavbnih zemljiščih** na celotnem območju občine (večje število: Riharjevec 6, Podroje 5, Liberga 5, Preska nad Kostrevnico 4, Cerovica 3, Velika Štanga 7, Javorje 5 itd.). Ker sem smatral, da mi je prodajalec kmetije (živi v Lukovici) zamolčal navedeno spremembo, sem ga o tej zadevi obvestil in želel pojasniti. Prodajalec mi je zagotovil, da o tem ni bil nikoli seznanjen in da je vsa leta lastništva tudi **plačeval stavbno zemljišče**.

Da bi zadevo razčistil in dobil pojasnila s strani Občine Šmartno pri Litiji, sem zaprosil za sestanek z županom. Na tem sestanku sem dobil pojasnila, da je bila sprememba narejena **v skladu z zakonom in na zahtevo Ministrstva za okolje in prostor** in da naj vložim Prošnjo za spremembo OPN, kar pa bo tudi povezano s plačilom spremembe namembnosti (okoli 1200 EUR). Ker sem bil prepričan, da so bile spremembe narejene nezakonito, sem namesto prošnje za spremembo vložil **Zahtevek za povrnitev namembnosti**, MOP pa sem zaprosil (dne 5. 11. 2018) za mnenje in pojasnila o tej zadevi.

Iz Ministrstva za okolje in prostor sem dne 29. 11. 2018 dobil odgovor, iz katerega je razvidno, da je bila **sprememba narejena nezakonito, brez njihove zahteve ali vednosti**, saj je dejstvo, da

zemljišče pod stavbo ni kmetijsko zemljišče. To pomeni, da v mojem primeru Občina Šmartno pri Litiji v postopku priprave občinskega prostorskega načrta (OPN) **ni mogla spremeniti zemljišč pod stavbami kmetije v kmetijsko zemljišče**, lahko pa bi jih le opredelila kot t. i. razpršeno gradnjo, kar v splošnem velja, da gre dejansko za stavbna zemljišča. V odgovoru je tudi navedeno, da je takšna domačija, kot je moja, zaščiten z ženevsko konvencijo in da je načrtovanje prostorskega razvoja javnega pomena, kar pomeni, da jih občine opravljajo samostojno.

Občina Šmartno pri Litiji je (kljub dejstvu, da je takšno spreminjanje nezakonito in nedopustno) **začela s spreminjanjem namembnosti v letu 2013** (iz zanesljivih virov sem izvedel, da zato, ker občina ni več razpolagala z zazidljivimi parcelami in jih je morala neke dobiti), in sicer iz **stavbnih zemljišč v kmetijska**. Terensko delo naj bi opravil zunanji izvajalec. Ta je na območju celotne občine **označeval stavbna zemljišča za spremembo v kmetijska ne glede na to, ali so na teh zemljiščih objekti naseljeni ali zapuščeni, novogradnje, stojijo na samem ali celo v skupini**.

Da so bile te spremembe narejene nezakonito in na skrivaj potrjuje tudi dejstvo, da lastniki parcel s spremenjeno namembnostjo o zadevi **niso bili pisno obveščeni**. Razlog za neobveščanje pa je verjetno tudi ta, da občina od oškodovanih lastnikov kljub spremembi še naprej **zahteva plačilo stavbnega zemljišča**.

V zvezi s to zadevo sem na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji prebral vprašanje, ki ga je na 4. seji OS dne 22. 5. 2019 podal svetnik g. Janez TOMAŽIČ, in sicer:

Zakaj je Občina Šmartno pri Litiji v preteklosti na zemljiščih, na katerih so bili zgrajeni objekti po veljavnih gradbenih dovoljenjih in zemljiščih, na katerih so že bili zgrajeni objekti starejšega datuma (pred 31. 12. 1967), spremenila **iz zazidljivih v kmetijska zemljišča** in zakaj niso bili lastniki teh zemljišč o tej spremembi pisno obveščeni?

Glede **sprememb namembnosti zemljišč iz zazidljivih v kmetijske** je svetnik na 5. seji OS dne 23. 10. 2019 dobil odgovor, da je Občina to storila po **Zakonu o prostorskem načrtovanju in na zahtevo Ministrstva za okolje in prostor in da so s to spremembo stavbe ohranile dokončna dovoljenja za gradnjo**. To isto ministrstvo pa naj bi v tistem obdobju tudi smatralo, da občanov ni potrebno obveščati, v kolikor se jim spreminja namenska raba prostora.

Iz tega odgovora je razvidno, da je to očitno sprenevedanje in zakrivanje nezakonitega ravnanja Občine Šmartno pri Litiji.

Iz vsega zgoraj navedenega je očitno, da je za zgoraj omenjene spremembe izključno odgovorna Občina Šmartno pri Litiji, **ki bi morala namembnost zemljišč takoj vrniti v staro stanje, kar pa do danes še ni storila, in zato bom to zadevo primoran reševati na sodišču**.

Preska nad Kostrevnico
Lep pozdrav

ŠD Javor tudi letos potrebuje prostovoljce in prostovoljke, ki bodo ob delu spoznavali zelišča in po delu supali in se drugače relaksirali. Dela se bodo opravljala največ pet ur na dan na Javorski energijski in učni poti in v njeni neposredni okolici. Malica seveda pripada.

Vse informacije na janez.koncina@amis.net in 041 614 536.

ŠD Javor, Sekcija za zelišča

Avto usluga trgovina rezervnih delov Anton Soklič, s. p.

Avtor članka: Anton Soklič

Podjetje Avto usluga trgovina rezervnih delov Anton Soklič, s. p. je družinsko podjetje, ki sva ga ustanovila z ženo leta 1996 in trenutno zaposluje pet ljudi. Po 15 letih izkušenj na avtoservisu v Ljubljani sem se odločil za samostojno podjetniško pot in v Šmartnem odprl trgovino z avtodeli.

Zaradi velikega povpraševanja po vgrajni novih delov sva se leta 2000 odločila za gradnjo nove, moderne avtomehanične delavnice v Vintarjevcu. Delavnica je najprej nudila avtoservisne storitve z avtodiagnostiko in vulkanizerstvom, potem sva zaradi povečanega povpraševanja ponudbo razširila še z avtooptiko in servisom klima naprav.

V našem podjetju sodelujemo tudi s srednjima šolama iz Ljubljane in Zagorja, preko katerih usposabljam učence.

Na servisu nudimo redne servise, izvajamo popravila in zamenjave izpuha, zamenjave zobatega jermena, pogonskih verig, sklopk, popravila podvozja z avtooptiko, pripravljamo vozila za tehnični pregled, nudimo servis klim z diagnostiko, avtoelektriko ...

Stranke so podjetja in fizične osebe iz bližnjih in daljnih krajev.

V trgovini z avtodeli v Šmartnem nudimo celotno ponudbo za vaš avto. Na voljo imamo originalne in originalom enakovredne kakovostne rezervne avtodele, nudimo tudi: tipske avtoprevleke in avtotepihe, tekočine, aditive, motorna olja, zavoje, vse za servis, akumulatorje, podvozje, dodatno opremo, vse vrste pnevmatik (osebne, van, suv, moto ...).

Vsem dosedanjim strankam in poslovnim partnerjem hvala za zaupanje!

Lepo vabljeni na naš servis in v trgovino z avtodeli.

- avtomehanika
- avtooptika
- vulkanizerstvo
- trgovina z avtodeli
- polnjenje klima naprav

AVTOUSLUGA
Toni Soklič s.p.
Tomazinova 2
1275 Šmartno pri Litiji

trgovina:
01/89-87-712

servis:
01/89-87-393

mobi:
040/845-970

Uredništvo Krajevnih novic
čestita vsem bralkam in bralcem časopisa ob dnevu državnosti
in vam želi prijetne in razigrane poletne počitnice.

Naslednja številka bo izšla julija 2021,
rok za oddajo prispevkov in oglasov
pa je 28. 6. 2021.

Občinsko glasilo Krajevne novice na novi spletni strani

<https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/>

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena so razdalje, kraj in čas.
(M. Kačič)*

V 81. letu se je poslovil dragi mož, oči, očim in dedek

IVAN ROJŠEK,
12. 5. 1940–14. 4. 2021.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, tolažilne besede ter za darovano cvetje in sveče. Hvala dr. Sabini Kokot za vso pomoč ob njegovi bolezní. Zahvaljujemo se tudi g. župniku Janežu Ferležu za lepo opravljen obred, pogrebni službi za organizacijo pogreba, pevcem Tratar za zapete pesmi in gospe Verici Žlabravec za ganljive besede slovesa. Hvala tudi vsem, ki postojite ob njegovem grobu in se ga spominjate.

Žalujóči: vsi njegovi

*Kar je zapisano
globoko v srcu,
se nikoli ne more
izgubiti in pozabiti.*

ZAHVALA
JOŽE OVEN
1977–2021

Ob prezgodnji in nenadni boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo za vse izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in drugo pomoč. Hvala vsem, ki nam v teh težkih trenutkih stojite ob strani. Hvala medicinski ekipi ZD Litija in PGD Primskovo za hitro interventno odzivnost. Hvala pogrebniški službi KSP Litija. Hvala moški vokalni skupini Lipa ter mladima Gamsoma, g. župniku za lep poslovilni obred in hvala Andreja in Franci. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot. Hvala vsem vam dragi sosedje in sovaščani. Najlepša hvala tudi staršem učencev in zaposlenim na PŠ Kostrevnica. Najlepša hvala vam dragi sodelavci Doma Tisje za takšno ali drugačno pomoč in oporo v teh težkih trenutkih.

Vsi njegovi

*»Ni večje bolečine, kot v dneh žalosti nositi v srcu srečnih dni spomine!«
(Dante)*

ZAHVALA

Na višku pomladi, v njenem najlepšem delu leta, se je poslovila draga mama

MARIJA JAN
iz Litije,
19. 2. 1945–8. 5. 2021.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno sožalje, tolažilne besede, darovano cvetje, sveče in darove za svete maše. Zahvala zdravniškemu osebju za pomoč med njenim zdravljenjem in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. V spominu nam bo ostala kot skromna, tiha, marljiva in skrbna mama, ki je vsem želela le dobro in se po svojih najboljših močeh za to vedno trudila.

Vsi njeni

*Je čas, ki da,
in je čas, ki vzame.
Pravijo, je čas, ki celi rane.
In je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

ZAHVALA

9. 3. 2021 nas je zapustila draga mama

MARIJA ŽIŽEK
(17. 8. 1931)
iz Zavrstnika 1.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečene besede sožalja, za darovane svete maše, cvetje in sveče.

Iskrena hvala vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu, postojite ob njenem grobu ter ji prižigate sveče.

Vsi njeni

Ob 380-letnici rojstva Janeza Vajkarda Valvasorja (2. del)

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

V prejšnji številki Krajevnih novic je bila predstavljena Valvasorjeva življenjska pot do ustanovitve grafične delavnice leta 1678, sledi pa ji še prikaz zadnjega desetletja in pol do njegove smrti, ki velja za polihistorjevo najproduktivnejše obdobje.

Založniška dejavnost je od že tako ali tako prezadolženega Valvasorja zahtevala precejšnja finančna sredstva. Velik del osemdesetih let se je zato ubadal s hudimi denarnimi težavami, ki so se proti koncu desetletja še poslabšale. Čeprav je bil prisiljen zapreti grafično delavnico, to ni ustavilo njegovih načrtov. Leta 1685 se je lotil pisanja monumentalnega dela *Slava vojvodine Kranjske*, v katerem je združil vse svoje bogato znanje. Manj sreče je imel v družinskem življenju, saj mu je leta 1687 ob desetem porodu umrla žena. Kot vdovec s štirimi mladoletnimi otroki se je le nekaj mesecev pozneje znova poročil, in sicer z Ano Maksimilo baronico Zetscher z Vrhovega pod Gorjanci. Zakonca sta si domovanje uredila na Bogenšperku, kjer je polihistorja čakalo dokončanje njegove najpomembnejše knjige.

Delo je izšlo v tisoč izvodih leta 1689 v nemškem Nürnbergu in obsega 3.532 strani, 24 prilog in 528 grafik. Brez dvoma lahko rečemo, da je to eno najpomembnejših, če ne celo najpomembnejše knjižno delo, nastalo na ozemlju Slovenije. V njem je obširno in natančno opisal svojo domovino, navade njenih prebivalcev in številne naravne znamenitosti, tako da se lahko le redko katera dežela v Evropi pohvali s tako izčrpnim opisom za ta čas. Knjiga je našla pot na knjižne police v večini kranjskih gradov in samostanov ter bila stoletja dolgo eden od temeljev deželne identitete.

Izid *Slave vojvodine Kranjske* je izčrpal Valvasorjeve finančne zmogljivosti. Najprej se je moral odpovedati gospodstvu Črni potok, nato knjižnici, oktobra 1692 pa še Bogenšperku. Z družino in preostankom niti ne tako majhnega premoženja se je preselil v meščansko hišo v Krško, kjer je naslednjo jesen tudi umrl. Poleg štirih otrok iz prvega zakona je zapustil še tri iz drugega, med njimi najmlajšo hčer Regino Konstancijo, po kateri se Valvasorjev rod nadaljuje do danes. Kje je bil pokopan, še vedno ni znano, najverjetnejši možnosti pa sta nekdanja kriptna v cer-

kvi sv. Janeza Evangelista v Krškem in rodovinska grobnica v kapeli ob gradu Medija. Valvasor je s svojim delom pustil trajen pečat v osrednjeslovenskem prostoru in zlasti v naših krajih, kjer je preživel dvajset najpomembnejših let svojega življenja. Tu se je ustalil in se sorodstveno povezal z bližnjimi graščaki. Na Slatni je živel družina njegove prve žene, v bližnjem sorodstvu je bil tudi z grmaškimi Apfaltrerji. Brez njegovih dragocenih zapisov bi bilo poznavanje življenja naših prednikov po hribih in dolinah okrog Šmartnega bistveno slabše.

Šmartno